

308502

వైది నము ప్రకటింపబడును

VOL. 2,

జేన్ వట్టణము 1915 సం॥ జూలై నెల 2 వ తేది శుక్రవారము

No 80

నంపుటము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర శ్రేష్ఠ మాస బహుళ పక్షి ౬.

సంచిక ౮౦

THE DAWN OF HOPE.

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.)

AMRUTANJAN

(REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY. of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది కాటోల్ పాడరు.

USE KATO AND NO MOSQUITOES WILL WORRY YOU. మనుష్యులను వ్యర్థములు దోమలు, చీమలు, ఈగలు ముట్టలు, చీమలు, ఈగలు ముట్టలు పురుగులు వాడలనుండి తొలగించుటకు ప్రమాదములేకుండా వారిచే తయారుచేయబడినది.

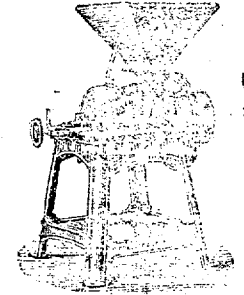
నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మబలు మున్నగు క్రిములబుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టికె 1-కి అ. 0 5-0.

కాటోలు వత్తులు

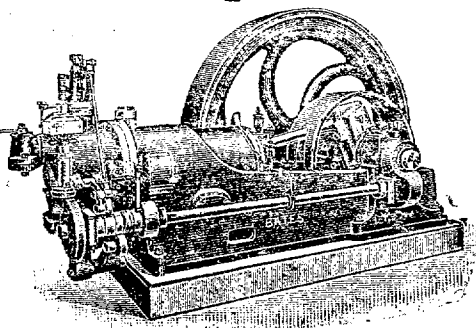
దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలునే. 240 కట్టలుల పెట్టె 1-కి అ 12 మీ ఆహారపదార్థములకు చీమలు, పడకబొండ్ల మందు నల్లులును, దోమలును, పుస్తకపేటికలను చింబలనుండి కాపాడును. పేగు, కైఫాయిడ్ మలేరియా రోగములు రాకుండ కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అది లేక నిమిషమైన నుండనేరరు. అనేకవస్తు ప్రదర్శనములయందు ఆనేకబంగారు పతకములను గొప్ప బహుమానములను పొందినవి. అజమి అంకురింపెని, ఒసాక, జపాన్ వారిచే తయారు చేయబడినది సోలు ఏజెంట్లు :— టి. హర అండు కో, 16/286 చై నాబాబు రోడ్డు, మదరాసు.

బేట్సు క్రూస్ అయిల్ ఇంజనులు, గ్యాసు ఇంజనులు, పెట్రోల్ ఇంజనులు

మిక్సింగ్ క్రూస్ ఇంజను ఈ యంజనుల వలన యేర్పాటులతో అమర్చబడి యున్న బేట్సు క్రూస్ అయిల్ ఇంజనులు అతి త్వరితముగా పనిచేయుచుండుటకు సామర్థ్యమును పొందుచుండుటను విశ్రయించుచుండును. మున్నెండు అతిపెద్దలను కలిపి నవ ప్రతులతో ప్రత్యేకముగా తీర్చిగాడు అక్కడ యేర్పాటు సామర్థ్యము వలన చాల చోట్ల పనిచేయుచున్నాడు. ఇది సులభము అతిసులభము. వెలు అతి సరసము. 2 1/2 మెట్రుల డిగ్రీ నెట్టును చతురస్ర వాటి యావత్తు స్వేదనామానుల సహ సులభము నిర్మించు గా నుంచును.

పిండిచేయు శాస్త్రము

గ్యాసు ఇంజను.

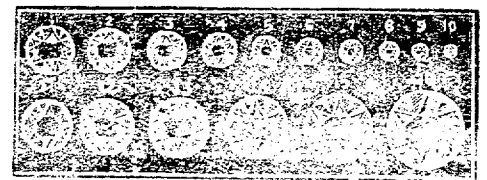
వ్యవసాయములకు సులభముగా నీరు సర్దుబాటు చేయగలిగినటువంటి అన్ని రకముల పంపులు, క్రాన్చింగ్ మెకానికలు, లిఫ్టింగ్ మెకానికలు, నూనెచేయు యంత్రములు, పిండిచేయు యంత్రములు, వాగు వాట్ల కిల్లర సామానాలు, డెలింగులు, చెక్రములు, బేరింగులు, హార్టింగులు, శిశులకు ఆయుర్బు, కగయి యాకత్తూ నాణ్యమయినవి సరసమయిన భగలకు అర్థమయిచ్చిన కంటికి శుభ్రముచేయుచును. యేవిధములయిన ప్యాక్టరీలు గాని కంప్రైజులచేసి కట్టి ఇవ్వబడును. పోల్ ఏజెంట్లు :— డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో, ఇంజనీర్లు, బ్రాంచి బెజవాడ. 20 సి. సెకండులైను బీచ్, మదరాసు.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

మరాఠు వర్తకులు, మదరాసు కన్పు.

తండ్రి పిఠాపము :— "ఉమ్మడిమార్"

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతర మైనట్టిన్ని బర్గానైజులకు తగు మైనలుల ఇమిటేషన్ శంపులున్ను క్రైకాంతములు వగైరా కనులములున్ను బేడకాసులు అణకాసులున్ను బుగారపు నగలున్ను మైరాళ్ళుగల నగలున్ను కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు అర్జర్లు పంపుమరని ప్రార్థించుచున్నాము.

వర్తకాభివృద్ధికి నూతన మార్గము.

మీరు వ్యాపారము చేయు నస్తువులును, మీచే తయారుచేయబడిన నవీన రకపు సామానులును, నిర్మింపబడిన నూతన యంత్రములున ఆంధ్రప్రదేశ్ కున కెంకింపవలె నన్నను, ఆంగ్ల హములందు వాడుకలోనికిం దేవలెనన్నను, మీరుచేయు ప్రయత్నముల దోడ్పడుటకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సర్వసిద్ధముగా నున్నది.

ఒక్క రోజునకు మాత్రమే. ప్రకటన వ్యయము. ఇంగ్లీషుభాషి తెలుగులో అచ్చుచే విషయమునకు కాలములోని 2-0-3-0 చొప్పునను, బ్లాకులు 1-0-0 చొప్పునను, బ్లాకులు 1-0-0 చొప్పునను తీసికొ.

పెద్దపెద్ద ప్రకటనలు దీర్ఘ కాలము ప్రదలచినవారు మా ప్రత్యేకపు ప్రకటన యముల పట్టిక కొరకు వ్రాసిన బంపబడును. ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు.

కస్తూరి

విష ద్వయములకు, కలరాకు, సుధికి, బాలింతోగ్గములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, ఫుషికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని వ్యక్తి తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారమున కన్న వియమగుటచేతను, నవగన సమయము లందుదొరకుట దుస్తరము. మా డిపోయెందలి కస్తూరి యందితర పదార్థము లేనియును తేర్చబడవు. ఇంతకంటే మాతావునం కొనిక వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనివా రొకసా పరీక్షించిన నిజము. తెలియగలదు. అట్లుచేయుటలన్ని కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులు 1-కి రూ. 80-0-0. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

Wanted.

Immediately a teacher who can teach English to 1st Form and Hindustani to 1st, 2nd, and 3rd Forms. Pay according to qualifications. Apply sharp with testimonials

Secretary
E. M. A. L. VIDYALAYAM,
Cowtharam P. O.
Krishna Dt.

కావలెను.

జెబవాడ కన్యకాపరమేశ్వరీ హిందూ మహిళాశాఖకు హిందూమతమునుగురించి బాల్యము వరకును చెప్పటకు ఒక ఉపాధ్యాయుడు కావలయును. నెల-కి శిష్యులు రు.20లు. పలు విధములైన శాస్త్రము హిందూమతముల స్వరూపము చక్కగా గుర్తెరిగినవారుగనూ, నాపరమేశ్వరీ వారుగనూ, నుండవలయును. ఇంగ్లీషు తెలిసినవారుగనూ ఉన్నవారుగనూ, దరఖాస్తులు కచ్చితముగా నూర్వకారాదులు రావు గారికి జెబవాడకు పంపవలయును.

కావలెను.

రాజమండ్రిలో స్థాపించబడిన శ్రీ వర్ధిలి వాణిజ్య లోకము నాగరికులకు బాగానికి గల ఆస్తిపైటు వర్తకమును పరిపాలించు కావలెను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు ప్రతి తాలూకాకు యొక ప్రావిలింగ్ యిన్ స్పెక్టరు నెలకు రూ. 100-150-కి శిష్యులు చొప్పున కావలెను. నెలకు ట్రావిలింగ్ ఖర్చును రు. 100-200 కూడ నియమింపవలెను. కావలసినవారు నెక్రెటరీ గారికి వ్రాసిన, దరఖాస్తు ఫారము పంపవలెను.

కావలెను

ఆంధ్రప్రదేశ్ నందలి ప్రతి తాలూకా గ్రామము నందును ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రిక పత్రికమున కొత్త చందా వార్లను తేల్చి ఏజెంట్లు కావలసి యున్నారు.

1915 వ సం॥ డిశంబరు ఆఖరు లోపల ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రిక కొత్తచందా వార్లను చేర్చగలిగిన వారు నూమూలు కమీషనుగాక నీ క్రిందివిధ ప్రకారము బహుమానము లీయబడును.

చందా వార్లను చేర్చగలిగినవారికి	రు. 50-0-0
50 " " "	20-0-0
25 " " "	8-0-0
పలుక రెండు నెలలలోపల 25 గురు	10-0-0

పొమ్ముచెల్లించువారు మాత్రమే చందా వార్లను చేర్చవలెను.

చందా వార్లను దినపత్రిక 2

మొదటి బిక్కురుగను, దినపత్రిక

చందా వార్లను ఇద్దరుగను, 12 మాస

4 గురు గను నెన్న బడుదురు.

రెండు జంతువులతో చేరినవారికి మాత్ర

మే నెన్నయించును.

కురులగు వారికి వలయునది, పిమ్మట ఆమ్మ

ము డిపోవారి యాషధములు యేజెన్సి

మొదటి బిక్కురుగను. మే నెన్న.

మంచి తరుణము.

అయ్యో! త్వరపడుదు!!

సంవత్సరాది సంచిక తయారైనది. 10000

కొమ్మలు బయిలుపెట్టవలసి స్థితిగా నున్నవి.

అనకు ప్రకటనముల బంకగోరినవారికి

తయారయి. వెంటనే వ్రాయుడు.

ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు,

వృత్తాంత లేఖలు

అన్నవరం వార్తలు.

(స్వకీయ విశేషముల యొద్దనుండి).

కాలమానము.

అన్నవరం జూన్ 22:— ఎండలు 2 మాస తీవ్రముగ గాసి పీడించుచున్నందున అడవిమీదను ముసాముచేసి కట్టించుచున్నది. ఋతుభర్తయు ననుసరించి రైతులు మొరక పైగుల నాటుచున్నారు.

శ్రీ సత్యవేద మనోల్లాసినీ సమాజము.

వైసమాజమువారిచే మా గ్రామముపై మోటరీ స్కూలు విద్యార్థులకు నేరేట బహుమతిగానిచ్చుటకు విర్పడిన చొప్పున నే కాలముననోగాని గతవత్సరము దియ్య బాలరైరి. ఈ సంవత్సర మైన నొసంగి విద్యార్థులకు ప్రోత్సాహ మిచ్చెదరు గాక!

పుస్తకభాండాగారము.

ఏ కారణముననో ఈ సంవత్సర మొక్క ఒకరంగ సభ నయినను మా పుస్తక భాండాగారము వారు జేయబాలరైరి సలేదా! కాశ్య నిర్వాహక సభ నైసను గావించలేదని వ్రాయుటకు మిగుల విచారించుచున్నాడను. గతసంవత్సర కాశ్యనివేదమునందు రా.భోవు సంవత్సర మంతకుండు నెక్కుడుగధల గావించెదమని వ్రాసియు ఏలకో ఉండలేకపోయి. భాండాగారివారా! నేల్లానుమ! త్వర పడుడు! ద్వితీయ వార్షికోత్సవము వచ్చుచున్నది.

ఒక వింతమరణము.

గతదివసంబున ఎడమ వీరన్న యననోడు కూలికి బోయి యజమానునియంటి పనిజేయుచు ఆ కారణమున నేల గూలబడి, మృతినొందెను. నోట మాటయునును రాలేదు. ఆహా! భగవద్దాసు! మృత్యు వేపుడును మామని వెను వెంటనే యుండుగాబోలు!

పోలవరం వార్తలు.

(స్వకీయ విశేషముల యొద్దనుండి)

కాలమానస్థితి.

పోలవరం జూన్ 26:— మొన్నటిదినమున ఆ కాశము నల్లరి కారుచుట్టులలో నిండి యుండినను పిమ్మట త్వరిత గతిన వర్ష బిడ్డవులు ప్రారంభమయి క్రమముగ గొప్పవర్ష మై రెండురోజులవరకు రాత్రింబరళ్లు తమ పర్యాయమున వెల్లిడి చేయుకట్లు గ్రామమునంతను చిన్న చిన్న యేరులలో నలంకరించి, ప్రజలను శీతలముచే కణకెంచుచు, జలజల ధ్వజలను పీడలేదు. కాలసరణికి కాగ్రామము నెక్కుడుగ గన్నవచ్చి ననున మా నెక్కుడుగ నూపించినను నెక్కుడు కష్టముగ మనకు గన్నట్లుచున్నది. కడదిన మంగళ వారమునకును వేడి గాడుచున్న గృహించిన ప్రజలు ఇట్టి శీతజలముల ధాటికి నోర్య లేవండ నున్నారు.

వాణిజ్య పుస్తకభాండాగారము

ఈ భాండాగారమునందభిమానము గల్గి తమ శక్తుల నన్నిటి తద్వినియోగమునకై సుపయోగపఱచు వారలు పిన్న వయసుగల వారగుటచేతయు, వారలలో పలువురు ఇతర గ్రామములందును పట్టణములందును నిగ్రహ వర్తనలను విద్యార్థులగుటచేసి కొలదికాలము మాత్రమే వాణిజ్యభాండాగారము నకు సుపయోగ కారులగుటచేసి, సంవత్సర తీర్మానము మాత్రము మిగుల వైఖనముతో జరుగుచున్నను ఈ భాండాగారము నుంచి యభివృద్ధికి వచ్చుట కేమియు నవకాశములేదు. ఈ గ్రామమున దొరికినవారి యావ్యోగము, మనశోద్వేగము నకు బాధపడినవారి వేరకలున్నను పాండ్వెనరు దీని నభివృద్ధికిం దెచ్చుటకు ముందంజవేయవలెను. భాండాగారోపయోగములు చక్కగ గుర్తెరిగియున్న యీ యావ్యోగలే దీనియందు నిరాదరణమాపించుచుండ, వీరి ఘనతను విమర్శించుచును తుగ్గజ్ఞానవైక లేని మూర్ఖులు వారి మార్గ మేల యవలంబించరు?

గుంటూరు వార్తలు

(ఒక విశేషముల యొద్దనుండి)

కాలమానము

గుంటూరు జూన్ 29:— మూడురోజుల క్రిందట మంచి వర్షము కురిసింది. చెరువులు నిండినవి. అప్పటినుండియు ఆ కాశము మేఘా వృత్తమై అప్పుడప్పుడు చినుకులు పడుచునే

యున్నవి. పువ్వాస యీ వైపుల పడినది. అయితే ఆంధ్ర యెదురుభిన్నించినదనియు, ఆంధ్రమానములవరకు వర్షము కురియదని జనులకు నొనుచున్నాడు. నిన్న నేటివరకును వేడిగాడులు కొట్టుచుండి, గాడి మార్పుల నదంతయు పోయి, తేతము చల్లబడుట యాశ్చర్య సంకల్పించున కొనియాడ తగియున్నది. కాశ్యరూపుయొక్క కృష్ణంబులు చిత్రంబులు ఒక విశిష్ట.

మా వైసు వైసుమనుగారును, ప్రవాహం ఒక కొంసలగు గారును గుట్టలుపట్టుబడి నెక్కి చీకటిపడుచు, ఉదాలోలో గుట్టలను కిగు పక్కల కట్టిన ప్రాచుర్య గుట్టలను ఉలకనగా పారిపోయెను. బండియొక గుంటలో పడి తల్లెక్కిండులయ్యెను. బండివాడు బోర్లపడుటచే ముఖమున మోకాళ్లకు యింకా యితర స్థలములయందు దెబ్బలు తగిలినవి. బండిలోని వారికి బలమగు దెబ్బలు తగిలెను. కాని వీరికిని ముఖము నందును కాలునందును దెబ్బలు తగిలినవి. మా గ్రామములో 600 లకు పైగా యీ జబ్బుబండ్లు గలవు. ఇందు నూటికి 10 గుట్టలులైనా నుండిగుట్టలులన్నట్లు కనపడెను. ఇందులో గుట్టలు సామాను చాంతాకుతోనే చాలభాగము కురిపుచున్నది. సామానుల మేళముగదా! గుట్టలులు బక్కచిక్కి చచ్చుటకు సిద్ధముగా నుండును. బండ్ల యందము చెప్పెదను. ఒక నాడిదయ తగు నునువ్యులలో బండిలో పోవుచుండ, బండి రెండు చెక్కలై ముందు భాగము గుట్టలతోను, వెనుక భాగము భూమిపై పడెను. మనుష్యులకు బలమైన దెబ్బలు తగిలినవి. ఇదంతయు నెవరిలోపమో యిప్పటికిన నెనుచెరు మనుగారు కొంసలగు గారు యొచ్చింది తగు పరిహారముచేతు పాలుపడి తమ పురజనుల నిట్టి యిట్టులకు పాల్పడకుండ జేసెదరుగాక! అనుభవము మీద ప్రజల యిక్కట్లులు ప్రభా ప్రతినిధులకు బోధనని వ్రాయు నానాసించితి. బండ్లకు లై సన్న ఇచ్చునప్పుడే బండి యెటులందవలెనో, గుట్టలు సామానుతో పూర్వముగాజూచి, గుట్టలు నుంచినగునో కాదో విచారించి ఆపుకు తగినటుల తగినపని పుచ్చుకొనవలెను.

మనవిపాలిటి ఎన్నికలు.

మా గ్రామ వైసుల పదవి జూలైలో భారీ యగును అందుకు అన్నిటికెక్కినవారు మా అస్సారావుగారు వచ్చెదరట! అయితే న్యాయ వివాదాంతరాత్తగాన వచ్చిన బాగుండునని యెక్కడ వదలి. తరువాత కొంసలగు పదవులు క్రమక్రమముగా గాల్గొనును. పాలిటి క్రొత్తలకు చోటిచ్చి వైదొలుగుట సులభమము. ముక్తము. విధి.

పన్నులు.

ఈ మధ్యపన్నులు కృద్ధియైనవని ప్రజలు అలవరించుచున్నారని మీ పత్రిక కుండు వ్రాయబడిన యంతయు నిజము. అయితే ఏకే బలమగు కారణము కలదు. ఒక వార్త కొంసలగును మరియొక వార్తకు జేయుటయు, వేసిన ఆ వార్త కొంసలగునోడుగాక పరాగై యుండుట ముతలసింపుచునేనీ సము జరిగినది సాధారణముగా మనము చూచుచునే యున్నాము. కొంసలగునో భేదములు, విరోధములు, పత్రికలలో నిత్యము చదువుచునే యున్నాము. మొత్తముమీద వెనుకటి కంటె అంతట రెండు రెట్లుకన్న తక్కువ లేదు. మూడు రెట్లు కూడ పడినది. కట్టిప విధానము చెప్పెదను. ఒక యిల్లు కలదు. దానికి, నెలకు 10 రూపాయలు అద్దెకచ్చును. ఆ తీరున నె దుటి-టికి పక్క యింటికి ఆ బారులో ఇండ్లకుట్టిరి. అయితే యెదుటింటి కనంత: బట్టి 4 రూపాయల కన్న ఎక్కువరాదు. ఇది విచారించలేదు.

విశాఖపట్టణపు వార్తలు.

(స్వకీయ విశేషముల యొద్దనుండి)

కాలస్థితి

విశాఖపట్టణము జూన్ 30:— ఈ త్రవ సర్కారుల కుదక మండలమున పేరుపొందిన వాల్తేరునందుగూడ నిసంవత్సరము వేసవిసంపాదక కేంద్రము గాట్లు కన్నట్లేను. క్రమము చిదుగుటకు పూర్వ మునిమితమును బాధాచ్యునట్లు వారమురోజులక్రిందట కొన్ని రాత్రింబరళ్లు గారి మనునదిలేక గ్రీష్మపాద మితిమీరి జన లిండ్లయందు నిలుచుటకు విషగామండెను. అంతట వైక కృపవలన నొక పెద్దవాన కురిసెను. అటు వెనుక నెక్కడిదో ఒక తుపాను విసరి, వారము రోజుల క్రిందట "గాలి" "గాలి" అని జనులిడు మిట్టలకు మారు "నర్దు" "నర్దు" అనిపించుచున్నది. దేశము చక్కన చల్లబడినది.

శాస్త్రము పరిశ్రమ.

వి. యల్. పరిశ్రమ తేలక మూలముల చాల కాలముండి నిజమైన వారీయేమి సంతకముల పద్ధి పడినది సంతకముమండగా మాయార ఇంటికియేటు నూలు పైలు పరిశ్రమల తేలకము మొట్టలలో ఎఫ్. యల్. పరిశ్రమ తేలకము పెక్కుండ నభిముఖ కలసింది. మాయారామలలో ప్రిదరగాను మ-రా-రా-ని నిష్టల బలముమూర్తిగా సంతకము, యమ్. యల్. పరిశ్రమ కృత్యాలైనది తెలుగు కంతయు, సంతకము చున్నాము. అంధ్యలలో నీ యుక్తమ పరిశ్రమ కృత్యాలైనవారు కిరితో నలుగురు. అందులో మగ్గురు మాపురమున నేయుండుభాగ్యము కలిగినందులకు పురవాసు లెంతగర్వించినను కష్టలేదు. పూర్వ మిహిత్యముచే కృత్యాలయినందులకు శ్రీ పురుషోత్తము పంతులు గారిని విశాఖపట్నపు బృహదంత బహుకరింపును సభిరంజకదా! ఇప్పుడింకను వీరివిషయమే మానమేల ధరించి యుండినో తెలియజాలకున్నారము.

శ్రాత్రమార్కెట్టు

మాయారి కురుపాం మార్కెట్టు మేసెల 15 తేదీని యధావిధిక తెలుపబడినదిగాని నేటివరకు ఏ కారణము చేరనో ఒక కోవటి దుకాణమున అందుచే పనిజేయబడుటలేదు. కూరల బజారుమార్కెట్టు పూర్వకాలాలో మాడుటకు మ్యునిసిపాలిటీవారు లైసెన్సు యివ్వనందున కురుపాం మార్కెట్టులోనే సాగుచున్నది. శ్రీధూపతిరాజు వేంకటపతిరాజు గారు చెరు మను గా ను నుకాలములోనే మార్కెట్టు అతలును దుకాణ ముఖజాబుంపించి శ్రీమరుపాం రాజువారు మాపురమునకు దళుదీనిన యీ అమూల్యపుకట్టడము తగిన రీతిని ఉపయోగములోనికి తేగలిగినను ఘనతనో పత గలుగుదురని నేను కోరుచున్నాము.

కాలేజీ.

మాపురమున కాలేజీ నేడు తెలుపబడును. ఇప్పటినుండియు బాలబడు మతబోధ చేయబడునని వాడుకగలదు. ఈ కాలమున బాలబడు మతముకన్న మిక్కిలి అవసరముగా నేర్పరిపడినది గత్యుగర్తము. శ్రీపురుష విద్యార్థులలో నీవిషయమున మిక్కిలి కొరత గానించుచున్నది. లాధికారులీవిషయమున జాగ్రత్తపొందురుగాక. గొప్ప రీతుల యందు దారితేరి విద్యాభివృద్ధియాలలో మార్గదర్శియను పేరు వహించిన యొక పాఠశాలాధికారి తనకుమారుని వివాహమున కొక సామేళ మేర్పరించి ఊరేగునపుడు తానుకూడ బండి ముందర మేళ మాడించుకొనును వీధుల వెంబడి దిగుట మిక్కిలి విచారకరముగనున్నది. వారు నిష్కల్మష మృద యమున, స్త్రీ చోరుగ్రులును, భూములు అరుటచేత వారి మున్ను చంచలింపక పోవచ్చునని చూపరులను మాత్రము వివరింపగ గన్పట్టకపోదు. ఒక సంఘసంస్కరణ కాఖకు ప్రెసిడెంటుగాని, ఉపకారకతనముగన నొక గొప్పయువ్యోగిగాని ఇట్టికార్య మొనరించిన అంతనిందాపాతములు కాలేమో కాని యేటేట పందలకోట విద్యార్థులు తన్నేనిమనమున కామయిన వారల సత్కృత్యము తాన ప్రవాదియై యుండి యిట్టి గర్వమును కోర్య మొనర్చుట కోచనియను.

అనులాపురం వార్తలు.

(వ్యక్తియ విశేషము యొద్దనుండి)

కాలము:ము.

అనులాపురం జూన్ 27:—ఈ వారములో వర్షములు భాగ్య కరివినవి. సప్తాగ్నియకు సమృద్ధియైనది రయిగు లంకను సంతోషించుచున్నాడు. భూమియునం జాల చల్ల నయి ప్రభు జల్లాపముగా నున్నది. గోదావరి నదికి ప్రవా హము హెచ్చినది. కాలవలయును వడసలవై యధావిధిగా ప్రజలు ప్రయాణములు జరిగించు కొనుచున్నారు.

హైస్కూలు.

మాపురమునగల బోర్డువారి యున్నతపాఠశాల యీ నెల 21 వ తేదీనె తెలుపబడినది బాలబందరుకు సందడిగా బడికోపును వచ్చుచున్నాడు. ఈ సంవత్సరము స్కూలు ధైర్య పరిశ్రమచేయునది విద్యార్థులలో ఇతరపాఠశాలలకంటె హెచ్చుసంఖ్యగలవారు కొక శాలా ప్రవేశమునకు యోగ్యుల యివారని వినుటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాము. బాలర కాగ్లేయభాగం గలపుటలో ప్రఖ్యాతిగాంచిన శ్రీ వెనుమర్తి వెంకట్రాయయ్యగారు మాపాఠల గాథ విశ్వాసమున కెంత యు: బాత్రులు. ఆతడు సాపమోగాని మాపాఠశాలం ప్రవేశించి యే ముపాధ్యాయుకును బట్టుచుని నొక కత్తర

మయనం బనిజేయకయే మరయుకపోటి కేగు. వలన కార్యభారము బూనినయుపాధ్యాయులు లేక భ్యాసము సన్నగిలుచున్నది. ఉపాధ్యాయుల వేతనక్రమం లీనము బోర్డువారిచే వృద్ధిచేయబడి దొరతనమువారిచే నం గీకరింపబడినట్లు గూడ వినుచున్నాము. అయినను ఈదుస్థితి మార్పుజెందకుండుట కడుంగడు కోచనియను. మా పాఠ శాలా కార్యనిర్వాహకులు ఈ వ్యవస్థలం గుర్తించి తగు సుపా యం బారసి యుపాధ్యాయులు మూడుసంవత్సరము కాలం బయన స్థిరముగా నుండునట్లేర్పగున నుచిత ప్రయత్నముల జేతురని నమ్ముచున్నాము.

కోర్టులు.

మా పట్టణమున బనిచేయు రెండు ముసలుల కోర్టు లును వీసంగిలై మూడుబడి యీ నెల 21 వ తేదీనె తెలుప బడినవి. ఇకతరు (ప్రిన్సిపల్ డిస్ట్రిక్టు ముసలుగ బచేయు చుండిన శ్రీ దూర్వాసుల లక్ష్మణమూర్తి పంతులుగారిని మా అడివనల్ డిస్ట్రిక్టు ముసలుగను నింతదవక మా కడివ:ల్ డిస్ట్రిక్టు ముసలుగనుండిన శ్రీకోట నరసింహము పంతులవారిని రాజమండ్రి అడివనల్ డిస్ట్రిక్టు ముసలుగను పెద్దాపుం డిస్ట్రిక్టు ముసలుగా నుండిన శ్రీ బుర్రా వేంకటేశ్వర రావు పంతులుగారిని మా (ప్రిన్సిపల్ డిస్ట్రిక్టు ముసలుగను హైకో ర్టువారు నియమించి. వారు వారు తమ నియమిత స్థానంబుల నలంకరించి పనిచేయుచున్నారు.

ఒక జిల్లాలో బనిజేయు ముసలుల నాజిల్లాలోనే వేరు వేరు స్థలముల కేర్పాటు జేయుటచేసిది హైకోర్టువారు వ్యం తముగ జేసిన మార్పులుగావని ప్రజలనుకొను చున్నారు. నా జిల్లాజడ్జిగారే యిట్టిమార్పులం జేయింపగోరె హైకోర్టువారికి ప్రాసిననియు నందుచే నిట్లు గావింపబడినదియు గట్టిదందలి గలను. అదియే నిజమైనచో జడ్జిగారి కిండులకొక గొప్పకారణ ముండి యుండునని యూహించుట కలగము. అగుచు నున్నది. శ్రీ కోట నరసింహము పంతులుగారిని ఇక్కడి న్యాయవాదులకును సరిపడలేదు. వైవాధ్య సంవత్సర కాలము నను వీరిక పురును పరస్పర వైషమ్య భావములతోనే కాము గడవలసి వచ్చినది పంతులవారి కిక్కడి న్యాయవాదుల తోనే గాదు, వీరివరకు బనిజేసిన తెనాలిపుర న్యాయవాదు లతోను సఖ్యము జరిగియుండట్లు వినియున్నాము. కావున విట్టి భారముకు మాపుర న్యాయవాదుల నిందింప బనిలేదు. మాయారి న్యాయవాదులే చెడ్డవారనకొన్నచో (ప్రిన్సిపలు ముసలుల గారగు లక్ష్మణమూర్తిగారితో సాహార్లమేల కుదుర వలయు? పంతులవారికి ప్రజలందరును గృభావముచేతనే చెడ్డ వారని గాథవిశ్వాసమైయున్న మే నూహించితిమి. వారికి అను మానముమెండు. లక్ష్మణమూర్తి గారికి ముసలుల పదవియందు భాయయుండని సంతోష లేఖ వ్రాయుచు నొకవిశేషమును అంధప్రతేకలలో కొందరు ముసలులతో వారికి పరిష్కార మే ప్రధానముగా ద నియు న్యాయ దృష్టితో నభిప్రాయముల బరిష్కరించు చుండిర నియు వ్రాసివాడుట. అందులకు పంతులకా రాగ్రహవేకు లై కొందరు ముసలులకులలో లేఖరి తమ్మునే యుద్దేశించిట్లు నిరపర్యుకొని లిల్లేఖన మొకన్యాయవాదివై నాగొప్పించి వారి యందు ద్వేషభావం బరలంబించిరి. అందుచేతనే గాబోలు పం తులవారా న్యాయవాది లెక్కలం బుచ్చుకొని పరిశీంపప్రా రంభించిరి. లెక్కలలో వారికిమును లోపములు గనబడక పోవుటచే పంతులవారితటితో విరమించి లెక్కల తిరిగి యా న్యాయవాది కొనగకలసిన వారైరి. వీరికి బదిలీయైన తిరు వాత చార్జి ఒప్పగించు నమిత్త మీపుర మే తెంచిన వ్య డియూరి న్యాయవాదులేమి యతరులేమి వారిం దర్శింపలేదు. వారు వచ్చినదియు వెదలిపోయినదియు గూడ నేరికినిం దెలి యదు. ఇదివర కుండిన ముసలులలో మాపాఠలసన్యాసం బడయనివాడులేను. పంతులవారికి నుకీలత్వముంచెంది ప్రజలవై ననురాగమున కృత్రిమరచి భగవంతుడు లోకమునకు మేలు జేయుగాక యని నిండుభూనికతో ప్రార్థించుచున్నాము.

యూనియను.

అనులాపురం యూనియను క్షి కతో చెప్పే పురి యాం ధురీడోకగు కడవిన నెల 18వ తేదీగల యాంధ్రప్రతికయనొక లేఖవ్రాసి నాడు. మాయూనియను పరిపాలనా క్రమమున చిర కాలమునుండి నేటికెంతవరకెలాములకుగ్రహించిన యీ యాంధ్రుకు చెప్పే పురివాడో మరయొక చిన్న పురివాడోయూ హింప శక్యము గాకున్నది. ద్రోణంరాజు రాఘవేంద్రరావు ప్రభృతులీ యూనియను పరిపాలకులుగా నున్నప్పుడు ఏయభి వృద్ధియు సమకూరలేదని వ్రాయుట కడుసాహసము. ఇప్పటి

అంధ, విశేషమే. వాం గాబోలు మా పాస్తాఫీని బూడ్పించి పొల్లరిగు పోవు మార్గ: నకును గురిసిన పెద్దవన్నెలకు నీరు గొడ్డు ఫీసుగోడల కెగ దట్టినది. వారి కింగీపువై న్యమునంగు శేము గలదట. అదిమోగాని యీ యాంధ్రు)నకుభట్టుకల్లె భా: డటయెను మాత్రము ప్రవీణత హెచ్చుగానన్నది. ఎప్పుడును రోడ్డు మొగ మెటు గని సుదులకు నయితము రోడ్డుజేయించి రట. అట్టి సందు వారికి బోవు సందే అయియుండవచ్చున. విశేషించి వారి యుపయోగార్థ ముసదు:కు రోడ్డుజేయించిన మాటయు వారియింటికి బచ్చియునుగన్న చెరువుయూనియను కన్నవైని బూడ్పించినదియు నజే. బహుజనోపయోగము కొరకు ప్రజలసామ్య వేద్వింపగలెగాని అట్టివి యెన్ని పనులో చేయవలసియుండకొలదియ:ది మాత్రమే యుపయుక్తముగు పను లకై ధవ్యయము జేయవలెనుట పరిపాలనానీతి గాదు. కా వున నో పాకలారా! ఈయాంధ్రు) మాటల గమనింపక మీ మీస్వాంతంబుల నేరు పరిపాలనాభ్యుత్థులుగ నుండిన పురకరి పాలన సువ్యక్తముగనండునో వారి విద్యాధికత్వముగమనించి చూచి అట్టివారి నేర్పరుప నధికారుల గోర (బయల్పించుదు. మీపురోవృద్ధియభిలషింపు. శృభాకా:చూడముజేయకుదు.

గంజాముజిల్లాలో నొక రైతు దొంగతనమువారి వద్ద బడులుపుచ్చుకొనుట. —గంజాం జిల్లాలో ప్రభు త్వోవ్యోగుల నీటి పారుటల కుడయోగించు చెరువు *గ్గుము లను తక్కువ ధరలకు లైతులకమ్ము కద్దలి నలంబించి యు న్నారు. ఒక రైతు దక్షిణల్యా ప్రాంతమున నన్న భూము లను విక్రయించినపుడు వానిలో నొక భూమిని కొనెను. దొరతనమువారు బలిల్లివై సామ్యతో నా భూమిని సాగు బడి చేయుటకు పీలుగా నుండినట్లు చేయుట కా సామ్య చాలలేదు. అతని దగ్గర సామ్యలేమి. గాని చేయునది లేక యీ రైతా భూమిని మరయొకం కమ్మివేసెను. తాను పుచ్చు కున్న ఋణముతీర్చుట కాకదు తాలూకా: చేరికెల్లె లెక్క చూడమనగా నీవు నీ లెక్క పుచ్చుకొనించుకొన గోరెదవేని అనలును 7 సంవత్సరముల వడ్డీ చెల్లించవలసి యుండవని వారు చెప్పిరి. అతడు బహుల పుచ్చుకొని యొకసంవత్సరము మాత్రమే యెనది. అతడదివరకొక వాయిదా వడ్డీగూడ చెల్లిం చెను. సామ్యకావద్ద బదులు పుచ్చుకొనననుకూడ చెల్లబడి లేదీ నాటికే గాని వడ్డీ:య్యవలసిన పులేదు. దొరతనము వారివద్ద బదులు పుచ్చుకొని నంల కాసామ్య తిరిగే నంక త్వము నాటికే ఇచ్చినను 7 సంవత్సరముల వడ్డీ దండుగా యివ్వలసి వచ్చినది. ఇది ఏమో చిత్రముగానున్నది. అతడు: రు 400 బదులు పుచ్చుకొనెను. సంవత్సరము నాటికి మరల బదులు కో గోరెను అందులకుగాను 12 రూపాయలు క ఇవ్వ 100 కి 3) రూపాయలు నాలు వడ్డీ ను ఇండియ పేట్రీయటు పు: వ్రాసెను.

పరిశ్రమవిద్య

చేతిపనులు నేర్పుకొనువారికి అర్జియు: ఫోటో గా ఎన్. గోపాల స్వామి నాయనిచే ననుభవముబట్టి తెనుగు గ్రంథములు. ఇం దనేకప్రతిములు కలలు చే: యుండుటచే నట్టివారు నితరుల సహాయము లేక నే ఛాయగ్రహణ తంత్రము 1 భాగము:— ఇంక ఫోటో విధము, డెవలపింగు, గీటుచింగు, కద్దతున్నచి. నెల: డిటో 2 వ భాగము 1 వ భాగము:—భ్యాసులకు కతి విడిచిన బ్రామెడెకొండ్రి, పాటిసోటెవ్ వివిధ ఫో చేతిగుడ్డలవై ఫోటోలెత్తి, కంటికి కెబవక నుండి కా కనబడునటుల జేయు వివిధతంత్రము లుచున్నవి. నెల: 3 ఆ విద్యాగురు 1 వ భాగం:—నామాలజేయట, మ సిరాలు, వ్రాతసిరాలు సుబ్బులు, పెంట్లు, బ్లూస్టాంపుల క్రికవ్యాటరీలు, బెల్. ఎలెక్ట్రోటెపు, లెగ, గిల్ల, ఎ కొవ్వకత్తులు అగ్నిపుల్ల: మ: మే చేసిన నేర్పును. న డిటో 2వ భాగం:—నాటోలకు కావలసిన సామనలు ఎ: క నేర్క నలు, క్రుతివెట్టులు రికంవారసబ్బులు, వివిక సిరాలు, పన్నీరు, అత్తెలు, వార్మిపు: వై ఇంకా అనేక వివిధములైన పనులు గలవు. క చిరునామా:—ఎన్. గోపాల్ అంధ 18 రామానుజయ్య వీధి, సాచులూరుపేట

వార్తలు

జాబ్బువును పోలీసుకోర్టు.

దొంగతనము

శంకటాచార్యులు 23 వ సంవత్సరముల వయసుగల వ్రాహ్మణ యువకుడు ఎన్. రాఘవాచార్యుల కుమారుడు కడప నెల 25 వ తేదీ ప్రతాపం ఒక మెడికల్ కలెజ్ లో తండ్రిగారు మొత్తము రు 1200 ల వేలగల సొత్తును హరించెను. రాఘవాచారి బాధితువుల వ్యాపారము జేయుచుండెను. శంకటాచారి ఇదివరకు రెండుసార్లు శిక్షపాలయమున ఉన్నాడని తెలుసు చేయలే దనెను. మేజిస్ట్రేటు గారు తనకు నేరము చేసి నట్లు నిశ్చయించి ఒక సంవత్సరము కఠిన వరకము విధించిరి. శిక్ష ననుభవించిన పిమ్మట నొక సంవత్సరమువరకు తన బాడను వారికి తెలుపవలెనని గూడ తీర్మానించిరి.

పోలీసువాణిమిద కేసు - ముద్దాయిని విడుదల చేయుట: - చెన్నపురిలో చాకలి పేట పోలీసుస్టేషన్ లో నున్న హెతుకానిస్టేబిలు తేలముధనాధకు, బాలగురు, అను వారను కానిస్టేబిలు నారాయణసామి, కుప్పసామి అను వారలను స్వయంబుగా అను 25 సంవత్సరముల వయసుగల స్త్రీని ఆక్రమముగా నిప్పించిరినియు తేలముధనాధకు ఆమెకు మానభంగమును కలిగింప ప్రయత్నించెననియు కేసు చేయబడి నది. ఈ కేసునిచాణలో ఫిర్యాదీవాబ్బాయిమనవసు సాక్షుల వాబ్బాయిలమనవసు సంబంధము లేకుండ నుండుటచే కేసును కొట్టివేసిరి. స్వయంబుగా ఇరుగు పొరుగువారిద్దరినీ పెంకు ముక్కలను వివరణపాత్రులగా రామమిద తెచ్చిన కేసులో వామెకు రు 3 లు జూరగా చేయబడినది.

ఇండియా ప్రింటింగు వర్కుమిది కేసు: - 30-6-1915 గాన ఈ కేసు మరల విచారణ ప్రారంభమైనది. ముద్దాయిలకుమారు మద్రాసులో గుమాస్తాగానన్న ఈశ్వరయ్యగారి సాక్ష్యము పుచ్చుకొనబడినది. 10-6-1915 గా మొదలు నేటివరకునుగూడ నేవాడును 47 మందికన్న నెచ్చుగా పనిచేయలేదని చూపుటకు ఆతడు హాజరు కట్టిన కొనినచెప్పెను. తీరముల వట్టిలనుగల పాత్రముగూడ నాతడే వూరెను. ముద్దాయి ఆ మద్రాసులో కొన్ని మార్పులను చేయగోరి యొకనడంగిని పంపవలెనని కోరెననియును అందుకు రు 2 లు బహునాకుడ నిచ్చెననియు చేయబడు కంపెనీలో పనిచేయుచున్న యాదిదొంగడు సాక్ష్యమిచ్చెను జూలై 3 తేదీకి మరల వాయిదా వేయబడినది.

పక్కాకు పోలీసుకోర్టు

జాన లీ అనునతడు నిరదోగముగా పోలీసు వారతనిని మేజిస్ట్రేటుగారి కుట్టి. నేను అయ్యిండులలోనున్న లిమిటగా పుట్టితిని. నాకు 41 సంవత్సరములు. నాతండ్రిగూడ నేనీదేశ మిచ్చితిని. నాతండ్రి నైనుకుడుగా నుండెనువాడు. నా బ్రతకము చనిపోయిరి. నేనీదేశములోనే నివసించు వాకట్లు జబ్బుచేయుటచే నటివల నాకుదోగముగా నుండును. అని ఆతడు చెప్పెను. ఆతనిని బొంబాయికి తరలించెను.

బ్లమందును పీచ్చుటను సరించిన కేసు: - 3 తేదీ మల్లాసాచేయగారికి నల్లమందు పీచ్చుటకు పిచ్చుకొనినో నున్నదని తెలిసి ఆయన 2 ఇండ్లను బాగుచు పోలీసు కమిషనరుగారి ఆనుమతిని బడ పోలీసువారు రెండుభాగములుగా నేర్పడిరి. ఒకభాగ ము పీచ్చుగానును మరొకభాగమును ఇన్ స్పెక్టరు గారు బాగుగానుండిరి. వారు మొదట నొక ఇంటిని ఆయనకియందు 2 భాగములున్నవి. ఒకదాని ప్రజాపాలానికి పోవుట కొకగుమ్మ ముండెను. ఇకనొక వేలమును 2 1/2 అడుగులపొడుగును నుండబోభాగము కృత్రిమార్గమున, దానిలో భిచ్చారమునుండిరి. రెండవభాగమునల్లమందు కుమ్మమున మొదటిభాగములోనికి నార్త మున సాచేబు గారు వెలిరి. సాచేబు

వృత్తాంతములు

సింధుదేశములోని హైదరాబాదు: - ఇచట ఎండలు గాలి వమరములు చాల హెచ్చుగానున్నవి. గతవారములో 10 మంది విద్యార్థులు వడవాకి పడిపోయిరి.

మోటారుబండి దొంగతనము: - కలకత్తాలో నీ మధ్యవొంగలు ఇ.సి సార్లు మోటారుబండినిదొంగలించిరి. ఇచట దొంగలు వావాటికి మిక్కిలి ప్రేమచేయున్నారు.

కలకత్తాలో బ్రహ్మ సమాజ బాలికల కొక భోజన నివాస గృహము: - కలకత్తాలో న చిర కాలమున బ్రహ్మ సమాజ బాలికలకొక భోజన వసతి గృహ మేర్పరచబడును.

గారిని చూడగానే మొదటి ముద్దాయి మూసాయును మరి కొందరును చిన్నగోడ దగ్గరకు పరుగెత్తి వానినిబాటి ప్రక్క ను ప్రాతనేరగాండు కాపుమున్న ఇంటికొడ్డిపోసి దుమికిరి ఆయింటున్న తక్కినవారు పారిపోకుండ ఇన్ స్పెక్టరుగారు కాపు వెట్టిరి. పలు ఇన్ స్పెక్టరు హంకిన్న గారు గోడ దుమికి పారిపోయిన వారిని పట్టుకొనుటకు వెలిరి. ఘోషా ఘోషా, వారందరును పిల్లలొక పోయినారని అవటి వారు కేకలుతేయగా ఆ సదినస్పెక్టరు కీధిలోకి పరుగెత్తెను. ఇంతలో వారు గారుగూడ సాచేబు గారు కలిసికొనిరి. వారు కోధించుట కారంభించిరి. అచట తయారగున్న నల్లమందు కంటకము 11 కులములు తనూరెనది. కొంత పీల్చెడు నువ కరణములు రు 2-8-1 నగదు మొదటిముద్దాయి టాపీ దొరక నని. రెండవ ముద్దాయి భాదరహుస్సేను పారిపోవుటకు పిలులేదు వానియొడిలో నొకబుడ్డనునల్లమందుకంటకము దొ రకెను. ఈలోగా పలు ఇన్ స్పెక్టరు హంకిన్నగారు వకటవ ముద్దాయిని కట్టితెచ్చిరి. నేను కళిబిగారింటిలో నున్నానను ట యంతయు నబద్ధమనిచెప్పెనుతలంపుతో కడపకొని అరు జావల మొదటిగా రిటికడకు పరుగెత్తుచుండగా పట్టుకొన బడినది. 29 వ తేదీకి కేసుచేయబడినది. ఈ కంగతులన్ని యును ఇన్ స్పెక్టరు సాచేబుగారు వాబ్బాయిములో చెప్పిరి. ఆ కూటమునకు మొదటిముద్దాయి మూసా యజమానియును రెండవ ముద్దాయి భాదరహుస్సేను వాని నొకరియును ఆయన చెప్పెను. విచారణ జరుగుచున్నది.

మనోవృత్తిదావా అఫీలు: - వరకువాకములో నున్న మాసిలామణి మొదలియారను చియ్యపు కర్తవ్యము తన భార్యకు నెలకు రు 10 ల వంతున మనోవృత్తి నిచ్చుకొన వలెనని తీర్మానించబడినది. ఈ తీర్పు చెప్పబడి 20 సంవత్సర ములై నది. ఆ తరు 1904 వ సంవత్సర మున దివాలాతీసెను. తరువాత నెలకు రు 4-8-0 ఇచ్చుటకు భార్య నొప్పించెను. ఆమె ఆంతుల కంగీకరించి వ్రాసి ఇచ్చి నది. అటుకొంతకాలమిచ్చి పిమ్మట మాని వేసెను. ఆమె నెలకు రు 100 ల వంతు న రావలెనని ఎన్నుకు పోలీసు కోర్టులో కేసు చేసినది. దరిమిలో ఆగ్రి మెంటు ప్రకారమంత ఇయ్య బనిలేదని ముద్దాయి వాదించెను. మేజిస్ట్రేటు గారు వాదన నంగీకరించలేదు. దానిమీద నతడు హైకోర్టు కపీలుచేయగా భార్యకు మనోవరనిచ్చుటకు డబ్బు లేదుగాని స్తీదనుపెట్టుటకు డబ్బుకలదాయని వ్యాయమురు లాపిటీవనును 29-6-1915 తేదీన ప్రోసీవేసిరి.

సామర్రు గలభాకేసు: - సామర్రులో కొకరైతు నిటికొల్ల కట్టుకట్టు వేయి హక్కులేనవ కలదనిఅడ్డుగట్టును వేసెను. ముద్దాయి లాగట్టును వేయరాదనిరి. ఇరుతెగలవారు ను కొట్టుకొనిరి. సామర్రు మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయిలను శిక్షించిరి. గుడివాడ డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు గారు శిక్షను భాయపరచిరి. ముద్దాయిలు హైకోర్టువారి కపీలు వెట్టు కొనిరి. ముద్దాయిల పక్షమున నక్కిల్లు టి. రంగాచారి గారును వేమరపు రామ దాసు పంతులు గారును వాదించిరి. ఫిర్యాదీ అడ్డుగట్టు వేయుటకు హక్కులేదుగాన ముద్దాయిలాతని నడ్డుపెట్టుటలోదోష మేమియునులేదు. వారు తమవార్డు కలిక్రిమించినట్లు క్రిందికోర్టులో ఫిరకడలేదు అని రంగాచార్యులు గారు క్షేపడినందున అపీలు భాఖులచేసేకొను టకును ముద్దాయిలను జామీనముగా విడుదలచేయవలెనని వ్యాయమురు లాబాపించిరి.

కై జరుగారి తిలకించు. ఇటలీ వారు కథలు నకు నిగబోవుకరి ఇటలీ గాజుగారికి కై జరుగాటుల తిలకి వార్తనుపిరి. నేను గలిపినను నలువకున్నను మిలీయన్ ధ మలో చాలనప్తమును పొందుటమాత్రము తప్పదు.

కీర్తి కేసులగు బాబు శరత్చంద్రబోసు గారు. బోసు గారు బూత్సంధు న్యాయగాన కాత్తమునం దనమాన ప్రజ్ఞానుగటించిరి. వీరురాజుకుముకులన శ్రేష్ఠుడే బాబుపోక రులో నిజమందెనముం జూను నెల 26 వ తేదీ శనివారమునాడు చనిపోయిరి.

కలకత్తా హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి పదవి. ఈ పదవికి వ్యాయమూర్తి ప్రాచీను గారు నియమింపబడుట పొసగదలయును ఎల్. హెచ్. రిచర్డ్సు గారిని నియమించుటకు సిమ్లాలో ప్రబల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనియును అని ఇండియా డెయిలీ న్యాయపత్రిక వ్రాసినది.

బంగాళీ చూస మరీయొక వైద్యశాలా నొకా. బంగాళీముననన్న దేశీయులును పాశ్చాత్యులును కలసి 10 లక్షలకు తక్కువ గానుండ సామ్య సోషలేసి మరిపొక వైద్య శాలా నొకను కట్టినుటకుగాను ఈ రు 2 వ తేదీ శుక్రవార మునాడు కలకత్తా పురమందిరమున షేపు గానొక పరిచేయు దురు. ఈ సభకు శ్రీ గవర్నరుగారధ్యక్షత వహించెదను.

సాములవాడు సాముకాటువలన చనిపోవుట: - కలకత్తాలో 26 వ తేదీ శనివారమునాడొక పాములవాడు సా ములను వాడిగుట మున్నగు చిత్రములకు చేసి కొన్నిడబ్బులను గడించెను. ఆపబ్బుతో సాములరాగి 2 సాములను మె దకుడట్ట వేసికొని పుట్టించేయసాగెను. ఆ సాములలో నొక పాము వాని చెవికిమ్మికికరచెను. రెండవపాము వాని గుండెల మీద కరచెను. అందువలన వాడు చనిపోయెను.

కీర్తి కేసులగు బాబు శరత్చంద్రబోసు గారి పుత్రులకు దొరతనమువారు ధనసహాయము చేయుట: - కామింగలా సాతకాలలో నుసాధ్యములు గానున్న బాబు శరత్చంద్రబోసుగారిని హంసము 3-8-1915 వ తేదీనిపాత్యవేసిం ఆయన లోకుల కన్యక లనిన ఋణములను తీర్చుకొనుటకు బంగాళాదేశము వారి సిఫాయుమిద ఇండియా దొరతనము వారాయన పుత్రులకు రు 20000 నొ సంగి 8. ఆయన వెద్దనమా రునికి బంగాళాదొరతనమువారు వ్యవసాయశాఖలో నెలకు రు 1500 ల జీతముగల ముద్యోగము నిప్పించిరి. తక్కిన ఇరవ కొడుకులకును యుచితము గవద్ద కేర్పించుటకు అంగీకరించిరి.

యుద్ధచరిత్రము

చందాదారుల కొక విన్నవము.

జూలయి 1 న తేదీనుండి చందాదారులకు పంపుట ప్రారంభించబడును. పంపుటకు 10 దిన ములు వట్టవచ్చును. 1 న నెంబరు మొదలువరకుసగా వారపత్రిక చందాదారులకు పంపబడుచుండును. కాన మొట్టమొదటి దినముననే రాకపోయినచో గొంతకాలము వేచియుండ వ్రాధితులు. పత్రికముం దుగా నందగోరు వారపత్రిక చందాదారులు దాని విలువ 1-0-0, పోస్టేజి రిజిస్ట్రేషను వ్యయము 0-3-0 లు మొత్తము 1-3-0 లు మనీ ఆర్డరుముల కముగా బంపిన మొదటిదినమే పంపబడును.

నిజారాష్ట్రపు చందాదారులుండు ల్. వి. పి. లేనిచో షారుముంగగా 1-3-0 లు పంప నిది. సంచికలు పంపబడవు.

ఇతర చందాదారులకు ప్రకటించిన విధమున రూ 1 3-0 లకు వి. పి. గా సంచిక పంపబడును.

ఈసంకేత అనేక యుద్ధపటములతోను యుద్ధ చరిత్రముతోను, దివ్యసూర వ్యాసపురాణోను దనరారుచున్నది గాన సంచికలు కానంపినచో తగ్గరపడవలయును.

సానిక వార్తలు

నిక ముల వేరే: 3-వ తేదీని రాత్రి 7-7 గంటలకు

కాలమాన స్థితి: 3-వ తేదీని రాత్రి 7-7 గంటలకు
మొత్తము 97.0, అల్పతాపము 78.7.

చెన్నపురి సరసమోహనభద్రాచారి శనివారము రాత్రి
కృష్ణమాచార్యుల కృతమోచిత్రాశీరుమున ప్రదర్శించెదరు.

నెల్లూరు జ్ఞానోదయ సమాజమువారు నేటి సాయంత్రము
చిత్రాశీరు నాటకమును, ఆదివారము సాయంత్రము సారంగధర నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

ఒక గళ: 4-వ తేదీని ఆదివారమునాడు సాయం
కాలము 4 గంటలకు యావజ కైస్త్ర సంగమంబిరము
(వె. ఎం. సి. ఏ.)లో నొక పురుషులసభ జరుగును. ఆసభ
యందు రికెండు డబ్బు. కె. టన్ను బ్రెడ్డి గారు "విద్యార్థి
యోధకత్వము" అను విషయమును సవస్యనింతురు.

బ్రహ్మ పోస్టు ముద్ర: 3-వ తేదీని శనివారమునాడు
సాయంకాలము 6 గంటలకు బ్రాహ్మణ 34 వ
గృహమున. ఆర్. రామకృష్ణులు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారు వైక
ప్రార్థన సలిపెదరు మరియు "బాత్మీయ" కృష్ణవేదము మరియు
సహాయము" అను విషయమును ప్రసంగించెదరు.

నెల్లూరు జ్ఞానోదయ సమాజమువారు నేటి సాయంత్రము
చిత్రాశీరు నాటకమును, ఆదివారము సాయంత్రము సారంగధర నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

పరిష్కార దేవురాయ బారులు: 3-వ తేదీని శనివారమునాడు
సాయంకాలము 6 గంటలకు పరిష్కార దేవురాయ బారులు
సాయంకాలము 6 గంటలకు పరిష్కార దేవురాయ బారులు
సాయంకాలము 6 గంటలకు పరిష్కార దేవురాయ బారులు

మదరాసు నగరమున మరణములు: జూలై 26
అంక తేదీ మొదలు 26 వ తేదీ వరకు యూరేషి
యనులను 10 గిగుదేలియై ప్రవులును 20 ర గురుమౌంక
పులును 42 మహమ్మదీయులును మొత్తము 26 గిగుదేలియై
పోయిరి. వీరిలో జ్వరములవలన 32 గురును అంత్రవ్యాధుల
వలన 10 గురును ఇతర వ్యాధులవలన 10 గిగుదేలియై
పోయిరి.

వాముభారములకు కిక్కిరించి కాని జంబులీరము
సంధివారు ఆతగాలేరు వైర్యులలో నేటి తక్కువగా
మన్నది. కొండలమీదకు, కట్టలకమునాడు, సర్కారుల
లోను పకటిత్రాట వేడి మామూలుకంటె తక్కువగా కలదు.
తక్కినవోట్ల సామాన్యస్థితియు మన్నును. పడమటితీరమునకు
సర్కారులలోను తక్కువ రాత్రిత్రాట వేడి మామూలుకంటె
తక్కువగా మన్నును. వట్టమున ముప్పులుపట్టుచున్నది. మలకారు
గా కృష్ణముగను జంబులీరమున ఆధికముగను, రాజధారి
ఉత్తరభాగమునకు కొద్దిగను కర్షించుచున్నది.

మానసియు లగు సర్. పి. ఎస్. శివస్వామి
య్యగారి సంభారము: ఈ నెల 10 వ తేదీను వీరి
ఉదకమండలమునుండి బయలుదేరితంజాపుర కొడవకుకనాని
శ్రీ విలిఫట్యూరు, తుత్తుకుడి తిరువల్వేలి, తిరుచ్చెండురు కొచ్చ
ల్లములకు వెళ్లెదరు వారు. కొచ్చల్లమునకు 22 వ తేదీన చేరి
మరల వనదునుండి 23 వ తేదీన బయలుదేరి 24 వ తేదీన
భిరమ్మజిల్లా వెళ్లెదరు తరువాత రామేశ్వరమునకు వెళ్లి మం
డపములో 22 వ తేదీన పగలు 10-13 గంటలకు బదులు
దేరి మరునాడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ఉదకమండల
ముకు వచ్చెదరు.

కాలక్షేపములు:

వారి యాజమాన్యము క్రింద చెన్నపురి
నున్న హిందూభిములాజికల మొత్తములు
1915 శనివారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటలకు
మాకొ తిరుక్కోటియారు నివాసులు ఎస్. రామమూల
చార్యుగారు సుభద్రాపూజమును చేసెదరు. ఇది యొది
తము. మరియు 4-7-1915 ఆదివారమునాడు సాయంకా
లము 6-30 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ గుడిత బాలసరస్వతీ కృష్ణ
మాచార్యుల గారు అచటనే గుండకావడమును చేసెదరు
ఇది యొదితముని తెలుపబడలేదు.

శ్రీ జ్ఞానోదయ సమాజము: శ్రీ జ్ఞానోదయసమా
జమువారు నెల్లూరునుండి చెన్నపురికి విక్టోరియా పుర
మందిరమునందు నిన్నటి రాత్రి ప్రహారనాటకమును ప్రదర్శిం
చిరి. జ్ఞానోదయ సమాజము నెల్లూరునందు కొన్ని సంవత్సర
ముల క్రితము స్థాపింపబడి సామాజికము నిర్వాహము నాటక
ముల వర్ణనపును ప్రహారమును సుప్రాప్తమై ద్రవ్యముకా
విద్యార్థుల వేతనాది ధృక్కార్యములకై వినియోగించు
చున్నారు. కాలిదాసాదిమహాకవుల కాలమునందు సామ్యమును
బడయుచుండిన నాటక కళ కాలక్రమమున మనోభేదమునంబు
పేరుమొనరి నాటకములందు వేషములను వేయువారు
భిష్టులుగ దలంపబడుచుండిరి. కాని ఆ కవచాదిపురుకొంత
వరకు విద్యార్థకులు నాటకవిద్యనాభారమును వహించుట
వలన తగ్గుచున్నది. క్రితకేములైన బర్లారి కృష్ణమాచార్యులు
గారు, కోలాచాలం శ్రీనివాసరావుగారు, వేదము వేంకటరాయ
కాస్తిగారు ముత్యరాజు గుమ్మరావుగారు, చిలకమర్తి లక్ష్మీ
నరసింహముగారు, బలిశేట్ల లక్ష్మీకాంతముగారు, సి. పి. గోడు
గారు, టి. రాఘవకృష్ణగారు మొదలగు మహాజనులు నాటక
సమాజములను నిర్వహించు సమకట్టుట వలన
నాటక సమాజములకు గౌరవ మేర్పడి నాటక
కళ ఆంధ్రవాద్యమునందు వెలుగు నారంభించింది. నిన్న
జ్ఞానోదయ సమాజమున జూదిన వారల కిట్టి యోధవ లెన్ప
యొ ముగ్ధతవచ్చుట సహజము. జ్ఞానోదయసమాజమువారికి
నాటకము వృత్తి గాదు. సామాజిక సేవకై నాటకమును
యందుకుచేరి నెప్పుడో కృతార్థుల నాటకములను ప్రదర్శిం
చుట కనకకళను గలరుచున్నది. ఇక్కారణములవలననే
క్రొత్తపట్టులందు నాటక పరిరక్షణలకు సమకూర్చుటయును
సామాజికము కష్టసాధ్యము. నాటక ప్రదర్శనము నందలది
తా భాగ్యము లేక నా యి న ను నిన్నటి ప్రదర్శ
నము మృత్యునకు మన్నును. వారమున ప్రహారము పాడిన
పాటలు, చదివిన పద్యములు మామిడి గుళియను మృగము
హాసకరముగ మన్నును. ప్రహారమున వేసిని బాణమును పడు
నై దేవులదేవులు. వానిముఖమునందు కాలము, వైర్యా
ము, భక్తిహాంతుమన్నులు ప్రేక్షకులకు దోయమండెను.
ఆ బాణుని గానాభియమును సయితము సమయోచితములై
రంజకముగనున్నది. మిగిలి నాట్రము సయితము మృత్యు
ముగ దయకథాభాగమును ప్రదర్శించిరి. ఇట్టి నాటకప్రదర్శ
నములవలన చెన్నపురిలోని తెలుగువారి కానందము గలంక
గలదుగాన వారికి గిర్రాతానామము చెన్నపురివాస్తవ్య
లానుగుట నుచితము.

గ్రంథస్థితకారము: కావల్లి శివరామకృష్ణగారు
రచించిన గోకలేశవరమంబు, బ్రహ్మశ్రీ గుడితక సుబ్రహ్మణ్య
శ్రీరచితకృష్ణగీత మల్లపల్లి వై. న్యాయాద్రికృత శ్రీజకన్న
కల్లి మావార్యస్థానమునకు శేరినది మన్నుమందు చేరుగలము.

జాబ్బలపుకొ పోలీసుకోర్టు
కావల్లి పోలీసు శాసనమునకు సంబంధించినదావా:
చెన్నపురిలోని. వి. రామస్వామి కాన్పును అంకు సకన్
వారు ఏమారులోనున్న రామాకుమారి వారిమీద కన్నులు
జల్లాలని మోక్షగూడములో కన్నటి వాగాయలు త్యగారి వై
నకు ముద్దాయిలు మోక్షకుండ గాయములను గ్రంధమున
కావల్లి పోలీసు స్వామ్యస్థానముల భాగము కలిగింది. కేసువేసిరి.
ఈ గ్రంథమున కంది వేంకట సుబ్బారావు గారు మొదలు
1910 వ సంవత్సరమును తిరువార్ 1912 వ సంవత్సర
మునకు ముద్రింపింది ప్రకటింపిరి. ఈ గ్రంథము కావల్లి పో
1910 లో సుబ్బారావు గారి మేనేజ్మెంటు క్రింద, చెంప
వముద్దాయిలు కలె వాగాయలు త్యగారు ఈ గ్రంథములను
వ్రాసిన గ్రంథకర్త- ఆయన స్వ స్వాగంత్యములతోడను ఈ
గ్రంథమును సదగ కంది వెంకట సుబ్బారావు గారికి

మును
ను చెన్నపురి.
లింగం సుకుంజల.
కొనెనీవారి: ద్దగన్న ఈ గ్రంథము
దలెనాయు ఫిర్యాదల క్రిందము.
సామయ్య తిరువుర కలె. యూ. కృష్ణ
మంది: మేటిస్త్రీలు గారు సమకలను బా: చేసిరి.
లను కట్టుకొనుటకు వారంబులుగూడ నొసంగిరి.

దుమురాను రాజు కేసు.
కలె: జూలై 2. 3-వ తేదీన రాజు కేసు విచార
రాజుగారిమీద ఎన్టెట్టు అంతియ. తిగు రానిలయుని చేసిన
దావాలో ఇరువత్తులువారు రాజు: డి. ఇంతవరకు ఖర్చుల
కై 4 లక్షల రూపాయలైనది గాబ్బితముగ సంవత్సరమునకు
42 లక్ష రూపాయల ప్రతివాదిలు ఇచ్చే ధృతిమీద వాదితక
మామ్రును వదలుకొనెను.

మిందుసామగ్రి
కలె: జూలై 2. కంపెనీ సాహిత్యము
కలె: జూలై 2: మందుసామగ్రి సప్తము చేయ
టకై కలె: కంపెనీ లన్నియు యెర్పాటులు చేసికొనుచు
న్నది. బరను కంపెనీ, బానకొంగు కంపెనీ, టన్నువారి సమ
కంపెనీ, యస్సా ఇంజనీరింగు మార్కెటింగు ఆరంభించింది.

కొంపెనీ వారు వచ్చింతుట.
కలె: జూలై 2. కొంపెనీ వారు జనాలు కమ్మిటీ వారు నిన్నుల
వేసి కలె: జూలై 2. మందు సామగ్రి కేసు: చేయు విషయ
మును యోచించి తెలుగు గారియభి: మామును తెలిసికొనుటకై
తమనిశ్చయమును వారికి యెరంగించదలచిరి.

గూడూరు పిర్లపండుగ గలభా కేసు: కర్నూ
లు జిల్లా గూడూరులో పిర్లపండుగ సందర్భమున జరిగిన గలభా
కేసుకు కర్నూలు డివిజను మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటుగారు
విచారణ చేసి ముద్దాయిల: దరికొ కేసు విధించిరి. వీరందరును
మహమ్మదీయులు వీరిలో నొకరికి 2 ఏడ్లును తక్కిన వారికి
కొద్దికొద్ది కాలములు కేసు విధించబడినది.

దేశమే ర్యాడలు: ఈనెల 26 వ తేదీన వరకు
యొకటికొకటి సారి ఇంగ్లాండు దేశమును వెళ్లెను ఆదివరకాల
దేశమును స్వదేశమును విడదవెళ్లెను. ఇంగ్లాండు దేశమును
తిన్నవారు దేశమర్యాద తెలియనివాడో యాక్షేపింతురేమా
యుని యింకొకటి బ్రాగ్రితో పెల: గడలంచెను గాన వాతక
వెళ్లెదలచిన వారింటికి వెళ్లె గానే గృహ
జనునా లాకిని కెదురుగానచ్చి యాదరించెను. ఆవె
గూడ వదలు కేసుండును వరకు దేశమర్యాద ప్రకార
గంతకు డామిను మదు కట్టుకొనెను. ఆమధ్య కా
కలిగి: "ఏమిది నావేడునే నీవు నాభా: య: క
కొంటిని" అని యాతడు భిక్కుంచెను. తుమిం
మీదేశ మర్యాద తెలియదు. ఇంకొకటి: కచ్చి
ముమ్ములనే ముద్దుకొనుకొనున యావరాను

మానసియులగు గృహము
గిరి అయ్యగారు: 23-6-15
వీరు కొడవకు కనాజునుండి తిరువనా
తిరుమనాల్లిలోని బాత్మియోన్నతి పాతక
ధ్యానులకు జి. శేషమయ్యగారి వారు ఆ
రాత్రి గొప్పవిందుచేసిరి. 30-6-15 న అయ్యగారు
స్వగ్రామమును తిన్నవల్లికి వెళ్లిరి. అగ్రామము
ను సావమున ఉన్నది. అచట వారికి వాగముగో:

నెల్లూరు
జ్ఞానోదయ సమాజమువారు
విక్టోరియా పురములో
సారంగధర
ఆదివారము సాయంకాలము 6-30 గంటలకు
ప్రదర్శించెను.
ఎం. సుబ్బరావు ఎం. పి.
జనరల్ కేకేజు

సామాన్యములు.

రాజధానిలోని కారాగారముల రిపోర్టు 14 వ సంవత్సరమునకు సంబంధించిన వరకు నివేదికముల తృప్తిరచుకు స్థితిని సూచించుచున్నది. ఇందువలననుకూల సంవత్సరములకు లోబడిన దోషస్థుల కొరకు నేర్పడిన తంజావూరు కారాగారము చక్కగా పనిచేసింది. ఆచ్చట పసివారలకు వ్యవసాయము నేర్పు నిమిత్తము సుశిక్షిత డగు నొక యువాధ్యాయు డేర్పడినాడు. అనిర్బంధము నుండి వెలువడివారు బయటికిపోయి మరలనేదొంగతనమోచేసి జీవించక యుండుటకై ప్రభుత్వము వారు కొంతమూలధనము కూడ నిత్య నేర్పరచినారు. మొదటితరగతి జైలుల్లో ఖైదీలకు ప్రారంభవిద్య నేర్పుటకై చేసిన నిబంధనలు ఫలవంతము లయినవి. ఒక్క నేలమునందలి రెండవతరగతి జైలులలోగూడ ప్రారంభవిద్యనేర్పబడుచుండును. ఇప్పుడు అన్ని జిల్లా, సెంట్రలు జైలుల్లోను ప్రారంభవిద్య నేర్పుటకు దగిన సదుపాయము లేర్పరుకవ సినదని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించినారు. స్త్రీదోషస్థులకుగూడ నిట్టి విద్యనే యేల నేరుకరాదనియు ప్రభుత్వమువారు ప్రశంసించి యుండుట శుభసూచకము. విద్యలేక పశుప్రాయులై దుబ్బిపోచేసిన కొందరు స్త్రీలు కారాగారమునైన విద్యభ్యసించు తరుము పడచు గలరు. విద్యతోపాటు నైతిక విషయక బోధనలు గూడ జరిగిన వని తెలియుచున్నది. ఇంతియేకాక ప్రభుత్వమువారు నేర్పడులలో తారతమ్యమును గనిపెట్టి ప్రత్యేకవిభాగములుగా దీసి యొకరి దుగ్గ నములు మరియొకరికి పోకకుండునట్లు చేయునేర్పాటులును ప్రశంసనీయములే. ముందుసంవత్సరము లో ఎనుబదింటికి నెక్కువగా నొంటికొట్టులు కట్టి ండ లేదు. కడచిన సంవత్సరము కిరీకిట్టివారు. ఈ ప్రాతవంగలకు ప్రత్యేకఫాస ముండ ఇప్పుడు సోము సెంట్రలు జైలులు వారి నేరుచేయబడినది గడచిన సంవత్సర ప్రారంభము నకును చున్నారు. తక్కినవారి తరలలోని క్లోసు ప్రిసనులను ప్రత్యేకముగా నుంచున్నాడు సాధారణముగా వారి తక్కిన భాగములకును లోకలకూడ గన్నియు నొంటి యుండును. అయిన నిదివరకు క్లోసు ప్రాతవంగలను పనికి నితరభాగము లువా టుండెడిది. కనిపిస్తూ కూడ వేరు ములుగా కూర్చుండుట యలవాటే కాని న సమావేశము తప్పుటలేదు. అంతేకాక జైలులలో ప్రత్యేకముగా నుండవలెనను నుండును పసివారి నుండుచుండురు. ఇదియు సౌకర్యము. ఈ రెండభ్యాసములను తొలగజూచిననే ప్రభుత్వమువారు ప్రాతవంగలకు క్రొత్త ను చేరుచేసినవారు కాబాలరు. ఇక్రొత్త భాగలలోనే విభాగము లనవలయునని మాయా యము. బండిటోలు దొంగను ఇక్రొత్తదొంగను క్రికి పడవందన వాటితో నేరచేయుట యను

సామాన్యమున చుద్యోగము ము పాటింపబడుచున్నదని వివర గాని సామాన్యముగానే ఈవిధేద సం గాని మేలు కాదని మానవ్యము. విభాగములను గురించి వ్రాయునప్పుడే ఖయీదీల పని గురించియు వ్రాయుట యవసరము. కడచిన సంవత్సరము ఖయీదీలపనివలన ప్రభుత్వమువారికి చేపూరినద్రవ్యము రు1,55,321లు. ఇది 1913 నందు కంటెతక్కువ. ఆసంవత్సరపుసంఖ్య రు 1,93,531 లు గల్గించుచున్నది. కారాగారములకైన నెలపు రు 15,42,558. నిజమరసిన యెడల కారాగారముల లోని కర్మాగారములలో తగినపని యగుటలేదు. అని ప్రభుత్వము వారికిని ఇన్నులు చెల్లించుకొను రైతులకును మాత్రమే పట్టముగాక ఖయీదీకిగూడ పట్టముగానేయున్నది. కారణము ఈ కర్మాగారము లలో తగిన పరిశ్రమ: యుండకపోవుటయే. నేరము చేసినవానికి నేరస్థుని కారాగారమున కంటితిరి. సంవత్సరముల కొలది యుండవ సి వచ్చినచో వానికి మొదట వచ్చినపని చెయ్యజరిపేవుచున్నది. నిర్బంధమున సాధారణముగా ఉపయుక్తముగపని, వాతకలవడుటయే లేదు. ఏదైనను సుకలని కొందర కలవడినను దానికి తగిన మూలధనాదికములు ఖయీదీ బయటికి వచ్చినప్పుడు వానికి దొరకవు. కావున వానిగతి దుర్గతియగు చున్నది. అందుచేత ప్రభుత్వము ప్రజాసాయకులును కారాగారముల లోని పరిశ్రమల విషయ మాలోచింప వలసి యున్నారు ఖయీదీకి బుద్ధివచ్చుటకుగాను కొకటి రెండు కికినమైన పనులు కొన్ని దినములపట్టో మాసములపట్టో పెట్టినను ఇతర కాలములయందు ఆతడు బయటపోయినప్పుడు బ్రతుకగలందులకు మార్గమును పరిశ్రమలను కారాగారములలో నెల కొల్పి ఆతనికి నేర్పవలసియున్నారు. బయటియుత్పత్తులలో కారాగారోత్పత్తులు డికోరాదనుసిద్ధాంత మొకటి మన ప్రభుత్వమువారికి కొంతవరకు నడచు వచ్చినట్లున్నది. ఈ సిద్ధాంతము పొరబాటు. నిర్బంధమున పనిచేయు ఖయీదీకంటెను బయటికినివా డెక్కువ సమర్థుడై యుండక తప్పదు. ప్రభుత్వాధికారిమున జరుగు పనికంటెను ఇతరాధికారిమున జరుగుపని స్వల్ప వ్యయోపేత నగుట నిస్సంశయము. కావున ప్రభుత్వములవారు వెంటనే ఈవిషయము నాలోచింతురని నమ్ముచున్నాము. ప్రజాసాయకులు చేయవలసినపనియు ఇందు. బాంధ్యు కలకత్తాలలో విడుదలయైన నేరస్థులకు సాయ మొనర్చుసంఘములు గలవు. ఇచ్చట వారికిసాయ మొచ్చి వరలకారాగారావ్యాప్తి సంభవింపజేయు లోని స ఘముదప్ప వేరులేదు. ఇది యెంతయు విచారకరము. అధికారానాధికారసంఘ మేర్పడ వలసియున్నది అధికారు లేల యందుగా పోలీసు వా రసధికారులను చెదర గొట్టు కుండుటకు. అచ్చట వర్షురులే యాసంఘముల కిధ్యతులుగా నున్నాడు. ఇచ్చటనునట్టి యధ్యక్షతయే కుదిరిన శే యస్కరము. ఈస్కరసంస్కారములు జరుగువరకు పాప మొక్కసారి నేరముచేసినవారితియు నేరము చేయకయే కారాగారావసము ననుభవించిన వారి గతియు బాగుపడజాలవు. మా యెదుల నుండు రిపోర్టునుబట్టి కారాగారములకు జేరిన 15 సంవత్సరములకు లోబడిన బాలబాలికల సంఖ్య తగ్గి యుండుటకు సంతోషించుచున్నాము. వారి మొత్త ముసంఖ్య 119. అందులో బాలురు 107 గురు, బాలికలు 12 గురు. 1913 లో నీయంకెలు 159యూ 40 యునై మాపట్టుచున్నవి. బాలికల సంఖ్య ముఖ్యముగా తగ్గినదనుట సప్తము. జిల్లామేస్ట్రీలు

లను ప్రభుత్వమువారిసందర్శమున నభివందించుట న్యాయముగానే యున్నది. వారికిను దయా పూర్వకముగ మెలగుదురు గాక యి సమ్ము చున్నాము. రిమాండుగండు ఖయీదీ యుండాలని వచ్చిన దామాషాకాలమును తగ్గించి. 1910 వ సంవత్సరమున 15.4 దినములుగా నుండినది. 1914 నకు గ్రమముగా 12.44 అగుట తృప్తి కరమే. కాని ఇంకను తగ్గలసి యున్నదనుటకు సందేహములేదు. రిమాండుకు స బాధించిన మరి యొకవిషయమున ప్రభుత్వమువారే మేస్ట్రీలుల ను మందలించినారు. రిమాండులో ప్లేట్ల జడలలో నేరములు సిరముగానివా రెండరో యున్నారట ! అందుచేత మేస్ట్రీలు రిమాండులను జాగ్రత్తగా నిచ్చుటచుందినట ! సావము వారేమి చేయుదురు. పోలీసువారి యొక్క ము కలెక్టరుగారి యొక్కయు భయముండలేదా ! ప్రభుత్వమువారు మాడేము మహాసభ వారనాదికాలముగా గోనుచుండు అధికార న్యాయ విచారణ శాఖావిభజనమును చేసి మేస్ట్రీలులను జడ్జిల యధికారముననిడి వారికి స్వాతంత్ర్యము కలుగజేయరాదా ?

మంగరాష్ట్రమున మేస్ట్రీలు కలెక్టరులుగాక డివిజనల్ కమిషనరు లనునధికారులు వారిపైదృష్ట వారున్నారు. ఈ యన్ని యధికారములకును ఐ. సి. ఎస్. లను నియమించుచుండురు. ఈ ఐ. సి. ఎస్. లలో ముందుపనిలో ప్రవేశించువారు తరువాత పని లో ప్రవేశించువారు ఈవిధముగా అధికారమున నుండినకాలమును బట్టి క్రమ మేర్పడి యున్నది. సామాన్యముగా పైదర్జాలలో ఖాళీలుపడినప్పుడు క్రిందిదర్జాలవారిని పైకి వేయుచుండుట యాచారము. కాని డివిజనల్ కమిషనరుపదవులు ఖాళీ పడినప్పుడు హైందవులకు నవి సామాన్యముగా నబ్బుచుండుటలేదు. ఇదివరకు నాపదవులకు నియమింపబడిన హైందవులిద్దరే. కీర్తి శేషులైన ఆర్. సి దత్తుగారొక్కరు. సర్. కె. జి. గుప్తగారు రెండవవారు. దత్తుగారు స్వాతంత్ర్యమును జూపుట చేత నాకడవిలో నెలకొలముండుటకు వారికి వీలులేకపోయింది సర్. కృష్ణగుప్తగారు మాత్ర మెక్లొ పై కెక్కి పోలిగినవారు. నాటినుండి మరల హైందవులు డివిజనల్ కమిషనరులుగా లేరు. ఇటీవల నాపదవులలో నొకటి ఖాళీపడియెనట. అది న్యాయ పకారము ముఖర్జీగారికి రావలసి యుండినదట. వీరు జాబితాప్రకారము ఐ. సి. ఎస్. లలో 23వ వారు. మేస్ట్రీలు కలెక్టరులలో మొదటి వారు. వీరిహక్కులు ఆలోచింపబడ లేదు. 51 వ వాడగు నై రోషియనుకు ఆస్థానమునకు నియమింప బడినాడు. ఇదివరలోగూడ ముఖర్జీగారిని సుక పర్యాము నొకటివేసినారట ! ఇట్టి క్రమవిరోధము జరుగునని సమానమగు హక్కులు చట్టప్రకారము హైందవులకు నున్న సందర్భములలోనే న్యాయము జరుగదని హైందవులకు నుత్తమ పదవు లబ్బుననునాళ శిల్పమును భావ ముంకురింప కుండునా ? అట్లుకురించుట సంతృప్తిని సాంద్ర మెప్పటికినైన చేయగలదా ! ఇంకను నీచిన్న విషయ ములలోగూడ నింతవిధేదము యుండవలసినదేనా !

మాషత్రిక 30వ తేది పంచితో ఇస్లింగుటకు ప్రభుత్వ గారు చూచుకొనిపను నకధ్యక్షులయ యుండిన కల్లింపబడి. అదిపొరబాటు. వారుఅధ్యక్షులయియుండినది పల్లిపసస్య సుకమిషనరు.

TELEGRAMS.

26th June 1915.

"I wish you and the Ambulance corps a prosperous journey to Basrah and am sure that all of you will thoroughly justify the confidence that I feel in your efficiency and usefulness."

From Colonel Nutt, commanding the Bengal Ambulance Corps to the Private Secretary to H. E. the Viceroy.

BOMBAY, June 23.

The Bengal Ambulance corps is highly honoured by His Excellency's good wishes. I, on behalf of the corps, and personally desire respectfully to thank His Excellency, and assure him that all ranks will endeavour to justify his confidence.

CALCUTTA.

Late Captain John Charles Gillmon, I. S. M. D.

CALCUTTA, July 2.

The death occurred yesterday at the Presidency General Hospital, Calcutta, of Captain John Charles Gillmon, I. S. M. D. For the past six years Captain Gillmon had held the position of Inspector and certifying surgeon of factories in Bengal. His previous appointments included those of Medical Officer to the Hooghly pilot brig, Civil Surgeon at Chabassa Puri, Dinapore, Serampore and Sambalpur. During the Tirah campaign Captain Gillmon was attached to the field hospital at Rawalpindi. He had been Medical Officer to Cossipore Artillery Volunteers for some time past and was yesterday evening accorded full military honours at the Bhawanipore Military Cemetery.

Help from India.

Offer of Calcutta Firms.

CALCUTTA, July 1.

The organisation of private firms for the supply of munitions is progressing. Locally, six firms have entered the field, namely, Messrs. Burn and Co., Jessob and Co., Martin and Co., John King and Co., Turner, Morrison and Co. and the Russa Engineering Works.

The Damraon Raj Case.

Settled out of court.

CALCUTTA, July 2.

Settled by the Maharani of Rewa against the Damraon Raj. The Maharani had claimed the whole estate of the Raj. After expenses amounting to four lakhs had been paid, the case was settled out of court. The Raj has given up its claim to the Raj on the receipt of a perpetual annuity of forty two thousand rupees.

Manufacture of Munitions in Calcutta.

Corporation's Decision.

CALCUTTA, July 2.

A meeting of the general committee of the Calcutta Corporation yesterday discussed the question of the manufacture of munitions of war in Calcutta and decided to communicate their decision to Mr. Bayley to ascertain his opinion.

BOMBAY.

The Weather At Bombay.

BOMBAY, July 1.

A partial break of unusually heavy rains has arrived here, much to everybody's delight. The downpour in the past week has amounted to practically 40 inches, which is half our annual normal and more than we have some times had in the whole monsoon. This heavy rain has made the climate beautifully cool, and this effect was welcome after an abnormally prolonged hot weather; but it is most unpleasantly damp, a fact which pleases nobody except the flat dwellers, who are glad to have their neighbours' plants temporarily stuck.

Beneficial Rain in Bombay Presidency.

The official reports of the past week from the districts show that general and beneficial rain has fallen during the past week. Throughout the Presidency preparations are accordingly being made for the Kharif season, and sowing is in progress. The details of reports are almost invariably good, and the points generally mentioned are plentiful supply of water and sufficiency of agricultural stock and of fodder for cattle. The prices of food grains have slightly risen in Sind and Gujarat but are steady elsewhere.

Lord and Lady Willingdon.

Bombay Pleased.

BOMBAY, July 1.

His Excellency the Governor and Lady Willingdon have given much pleasure by coming to Bombay this week, for a short stay. This is the first time, for as many years, that the Governor and his wife have put in any residence here during the rainy season. Probably they have never done it as a regular thing since the practice of migrating to Poona each year was started. Lord and Lady Willingdon arrived here on Monday and will stay till next Thursday. They have a few public engagements and none of major character, but their programme contains a visit to the military hospitals where both the British and Indian wounded are lying, and they will attend a parade service of the British troops of the garrison next Sunday.

Prosecution of Cotton Agents.

An Echo of last Year's Cotton Fires.

BOMBAY, July 1.

At the Esplanade Police Court to-day, before the Chief Presidency Magistrate, the Criminal Investigation Department charged three persons, Kalyanji Wardhan, Manik Nansey and Keshavji Virji, partners of the firm of Wardhan Jetsi, cotton "muccadams" (agents), with

TELEGRAMS.

breach of trust. The Public Prosecutor, in explaining the facts of the case to the Magistrate said that the case had arisen out of the cotton fires in 1914. The accused, as "muccadams," had a lot of cotton at the time of the fire and on the 20th March 1914 the whole of the cotton in their three Jethas at Colaba Cotton Green was burnt. For this they received about five lakhs of rupees from the Insurance Companies. The prosecution alleged that the accused had committed a breach of trust in respect of a part of the money. They were paid by the Insurance Companies at the rate of Rs 272 per candy, but the accused paid their constituents at the rate of Rs 240 only and thus put into their pockets the amount represented by the balance of Rs 32 per candy. Again 2018 candies of cotton were damaged by fire and water, for which they received Rs 19,000 from the Insurance Companies and they pocketed Rs. 11,719 out of the amount and paid the balance only to their constituents, to whom the damaged bales belonged. The prosecution alleged that, in order to conceal these misappropriations, the accused had made false entries in their books.

The Protection of Pilgrims Act.

Sir Ibrahim Rahimtullah's Minute of Dissent.

BOMBAY, July 2.

Sir Ibrahim Rahimtullah had added a minute of dissent on the report of the Select Committee on the Bill to amend the Protection of Pilgrims Act 1887. The object of the Bill is to improve the conditions under which pilgrims to Mecca sail from Bombay and Karachi. It has been found by experience, says Sir Ibrahim, that sections 11 and 12 as at present worded do not prevent shipping companies from advertising earlier dates of sailing than those they really intended to adopt and from deliberately postponing the departure of ships with the object of securing as full a complement of passengers as possible, entailing grave hardships to pilgrims in consequence of such postponements, but, says Sir Ibrahim, legislation will compel owners to despatch their ships on the advertised dates without the full complement of passengers sanctioned by the authorities entailing ship owners to heavy financial loss. The result of this will be the withdrawal of smaller shipowners from the field of competition and a monopoly of business for big liners leading to the charging of excessive passage rates from pilgrims. Sir Ibrahim points out that when there was a pilgrim quarantine camp on Bombay harbour the Port Health authorities used to advise tenders from ship owners to convey batches of pilgrims on certain dates and that this resulted in a large decrease in the rate of Rs. 25 to Rs. 30. He suggests that a specially appointed Committee should organise a plan on somewhat similar lines.

PUNJAB.

Dera Haibat Dacoity Case.

LAHORE, July 2.

In the Dera Haibat Dacoity Case, in the Muzaffargarh District, tried by Rai Gobind Ram, Special Magistrate with powers under Section 30 Criminal Procedure Code, altogether 42 accused were actually tried, 46 were absconders and one died in the lock up. The dacoity occurred on the 25th February at night and all the Hindu houses, numbering 25, and 4 shops were looted and property estimated by the complainants at over Rs 30,000 were carried off on the back of camels. The dacoits also destroyed account books. The Hindu residents through Ghaus Baksh, headman of the village, tried at first to buy off the dacoits, offering them 72 maunds of wheat, but the ringleaders replied that the British had left the country and the Germans had arrived, and they must loot the Hindus. No personal injuries were inflicted. The Magistrate in his judgment commented on the fact that although the first information report was made on the morning after the occurrence, the Sub-inspector did not arrive at the spot till the fifth day only to return the same evening and did not come again for one month. The judgment also notes that while 89 accused were named in the first report, most of them belonging to the locality, no house search was made, although no less than 30 camel loads of booty were carried away. Most of the accused were identified by Ghaus Baksh, the village headman, and the Magistrate held that the bright moonlight and the duration of the raid helped identification. After carefully considering both prosecution and defence evidence, the latter of which consisted mainly of alibi the Magistrate found all 42 accused guilty of offences under sections 395 and 477, I. P. C. and sentenced youthful offenders to 30 stripes each and the rest to imprisonment varying from five to seven years.

Arrest of an Absconder in the Lahore Conspiracy Case.

LAHORE, July 1.

Batna Singh, an absconder who was wanted by the Punjab Government in connection with the Lahore Conspiracy case and on whose head rested a reward of Rs. 2000 was arrested a day or two ago in a village in Hoshiarpur district.

UNITED PROVINCES.

The Jhansi Murders.

Due to Fanaticism.

SIMLA, July 1.

A Press Communique states that the regrettable occurrence at Jhansi appears to have been due to fanaticism. The culprits were two Hindus and a Mahomedan brother who had recently returned from leave. There is no suspicion that others were involved.

The Jhansi Murders.

JHANSI, July 1.

2nd Lieutenant A. P. Courtenay, I. A. R., who was reported as being dangerously wounded died the same day. The deceased, who was attached to the 3th Cavalry, joined the reserve of officers at the end of April.

TELEGRAMS.

SOUTH INDIA.

A MANTAP IN SRIRANGAPATAM.

Opened by the Maharajah.

Over the Birth Place of his Grandfather.

MYSORE, July 2.

A novel function took place at Srirangapatam yesterday when H. H. the Maharaja of Mysore performed the opening ceremony of the Mantap built over the site which has recently been identified as the birth place of His Highness's grandfather. A formal report detailing the history of the Mantap was read and the Residents of Srirangapatam and Channarayana presented an address. H. H. the Maharaja, in opening the Mantap said there were few places more closely associated with Mysore history than the island and fortress of Srirangapatam and a source of peculiar gratification to him that this site should have been chosen for a memorial to his illustrious grandfather. It was due to the recognition by the British Government of the high personal character and unswerving loyalty of his grandfather to the British that they owed the signal act of generosity.

Weather Report.

SIMLA, June 2.

Both monsoon currents have been fairly active, and rainfall has extended over the Punjab and North-west Frontier Province while it has continued in the United Provinces, Central India, Central Provinces, north-east India, Burma and on the west coast of the Peninsula. It is still has been nearly general in Burma, Assam, Orissa, Bihar, United Provinces, east and north Punjab, North-west Frontier Province, Central India, east Central Provinces, Konkan and Malabar and local in Bengal, south-west Punjab and Kashmir. A few falls have also occurred in Bombay Deccan, Mysore, southeast Madras, and north Madras coast.

The Chif amount's are: Akyab 5 inches, Kyaukpadaung 4, M. Mien 3, Bhamo 2, Mandalay 1, Rangoon 1, Cherrapunji 6, Dibrugarh 5, Shillong 1, Cox's Bazar, Mymensingh and Naya Danka 2, Patna 1, Allahabad, B. R. 1, Dehra Dun and Chakrata 2, Masoori, Jhansi, Meerut and Roorkee 1, Delhi 1, Rawalpindi and Sialkot and Dehra Dun 1, Nowgong 2, Sana and Paenmarhi 3, Jubbulpore and Soni 2, Bishangabad and Sagar Ratanagiri 5, Marmagao and Beigaon 1, and Mercara and Calicut 1.

FORECAST.—An extension of rainfall into Rajputana.

శ్రీరంగపట్నమునందు.

మహారాజు ప్రేమము.

మహారాజు ప్రేమము. (ప్రభుత్వ ప్రేమము) గారి తాత జన్మించిన స్థలము శ్రీరంగపట్నమునందు ఒక మంటపము నిర్మింపబడినది. దీనిని నిన్న మహారాజుగారు తెచ్చి వారితోగా రాష్ట్రమునందు జన్మించిన ఇతరులతో సహా నిలిపిరి. ఈ జన్మించిన ముగ్గురు వారితో సహా శ్రీరంగపట్నమునందు నిలిపిరి. ఈ జన్మించిన ముగ్గురు వారితో సహా శ్రీరంగపట్నమునందు నిలిపిరి.

మంటపమునందు మహారాజుగారిని తెలియ జేసిరి. మహారాజుగారు చిత్రా శ్రీరంగపట్నమునందు నిలిపిరి. మహారాజుగారు చిత్రా శ్రీరంగపట్నమునందు నిలిపిరి. మహారాజుగారు చిత్రా శ్రీరంగపట్నమునందు నిలిపిరి.

యాత్రిక రక్షణ శాసనము.

బొంబాయి జూలై 2:—1887 వ సంవత్సరపు యాత్రిక రక్షణ శాసనమును సవరింపబడిన ప్రత్యేక సంఘమువారు సంవత్సరమునందు నిలిపిరి. మహారాజుగారు చిత్రా శ్రీరంగపట్నమునందు నిలిపిరి. మహారాజుగారు చిత్రా శ్రీరంగపట్నమునందు నిలిపిరి.

యాత్రిక రక్షణ శాసనము. (ప్రభుత్వ ప్రేమము) గారి తాత జన్మించిన స్థలము శ్రీరంగపట్నమునందు ఒక మంటపము నిర్మింపబడినది. దీనిని నిన్న మహారాజుగారు తెచ్చి వారితోగా రాష్ట్రమునందు జన్మించిన ఇతరులతో సహా నిలిపిరి. ఈ జన్మించిన ముగ్గురు వారితో సహా శ్రీరంగపట్నమునందు నిలిపిరి. ఈ జన్మించిన ముగ్గురు వారితో సహా శ్రీరంగపట్నమునందు నిలిపిరి.

యాత్రిక రక్షణ శాసనము. (ప్రభుత్వ ప్రేమము) గారి తాత జన్మించిన స్థలము శ్రీరంగపట్నమునందు ఒక మంటపము నిర్మింపబడినది. దీనిని నిన్న మహారాజుగారు తెచ్చి వారితోగా రాష్ట్రమునందు జన్మించిన ఇతరులతో సహా నిలిపిరి. ఈ జన్మించిన ముగ్గురు వారితో సహా శ్రీరంగపట్నమునందు నిలిపిరి. ఈ జన్మించిన ముగ్గురు వారితో సహా శ్రీరంగపట్నమునందు నిలిపిరి.

యాత్రిక రక్షణ శాసనము. (ప్రభుత్వ ప్రేమము) గారి తాత జన్మించిన స్థలము శ్రీరంగపట్నమునందు ఒక మంటపము నిర్మింపబడినది. దీనిని నిన్న మహారాజుగారు తెచ్చి వారితోగా రాష్ట్రమునందు జన్మించిన ఇతరులతో సహా నిలిపిరి. ఈ జన్మించిన ముగ్గురు వారితో సహా శ్రీరంగపట్నమునందు నిలిపిరి. ఈ జన్మించిన ముగ్గురు వారితో సహా శ్రీరంగపట్నమునందు నిలిపిరి.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

A Steamer Sunk.
AN EXCITING CHASE.The Submarine Wins.
Americans on Board.

LONDON, July 1.

The Leyland Liner 'Armenian' has been torpedoed and sunk off Cornwall. A telegram from Washington says that the United States Consul at Bristol officially reports that twenty Americans on the 'Armenian' were drowned. The West African mail steamer 'L'quah' has arrived at Plymouth and reports that she received a wireless distress call from the 'Armenian' twenty three miles westward of Trevose head.

Six survivors of the 'Armenian' have arrived at Cardiff. They report that the 'Armenian' a ship of nine thousand tons from Newport News, sighted a submarine when two hundred miles off the Scillys. The ship went full speed ahead and made a great effort to escape. Eventually however she was overhauled by the submarine U 33. The Captain of the Liner then steered a zig-zag course defying the submarine's orders till a shell crashed into the engine room bringing the ship to a standstill. The crew of the submarine came on board and placed two large bombs in the liner. She sank in thirty minutes. Five boats got clear safely but the ropes of another had been cut by a shell and the occupants were thrown into the sea. The submarine fired on a Belgian Trawler which was coming to the rescue of the five boats but eventually desisted and the trawler secured the survivors. It is estimated that the crew numbered fifty eight.

WASHINGTON.

Loss of Americans in the 'Armenian' has caused a sensation in official circles following upon the expectation that Germany would reply favourably to the American note. Officials contend that the ship should have been visited and searched and the crew safely transferred before the vessel was destroyed.

Dr. Page and Mr. Gerard Ambassadors in London and Berlin have been instructed to obtain details.

Race Meetings.

To be Held Fortnightly.

LONDON, July 1.

As a result of negotiations between Mr. Runciman and the Jockey Club race meetings will be held at New Market fortnightly for the remainder of the season.

Stores Mechanics and Munitions.

LONDON, July 1.

The great London Stores, such as Whiteley and Harrods have devised a mutual scheme of co-operation for the interchange of a small staff of mechanics so as to release the maximum number of skilled men for the manufacture of munitions. They hope that smaller businesses will act in a similar way. They also undertake to re-instate their volunteer munition-workers.

Permission to Trustees to Borrow Money.
A New Bill.

LONDON, June 30.

An important step in the conception of the war loan was taken in the House of Commons this afternoon by Mr. McKenna, who introduced a bill to enable Trustees to borrow sufficient money to purchase the war loan and thus convert securities now held. He points out that Trustees would be able after conversion to sell enough of the loan to cover the money borrowed.

A Telegraph Company's Patriotic Offer.

Mr. McKenna announced that the Eastern Telegraph Company had patriotically offered graph, free of charge, full terms of the prospectus to place within their sphere. After the Government had gratefully accepted the offer steps were being taken to make the terms their parts of the Empire.

A Voluntary Principle in Enrolment.
Quite Satisfactory.

LONDON, July 1.

It is officially announced that enrolments have been so satisfactory that the voluntary principle is justifying itself. Twenty thousand have been enrolled in the last six days.

British Trade with Neutrals.
Friendly Arrangements.

LONDON, July 1.

Great Britain, seeking to facilitate trade and remove the dangers of neutrals arising from the British blockade, has made friendly arrangements with Holland and Belgium and has now sent a commission to Stockholm to discuss a similar scheme with Sweden.

Revenue of the United Kingdom

LONDON, July 1.

The revenue of the United Kingdom for the past quarter amounted to £51,241,524, an increase of £10,796,495. The Treasury has paid out including interest on the war loan £231,170,423; and £1,000,000 for the quarter chargeable against revenue £233,476,918.

500 D. C. Medals.

For Conspicuous Bravery.

LONDON, July 1.

The 'Gazette' announces the award of Distinguished Conduct medals to

TELEGRAMS.

men serving in France for conspicuous gallantry and zeal. Many stirring episodes by all arms are recorded.

The Tea Trade's Annual Meeting.
Lord Crew Condemned For Vetoing Labour Bill.

LONDON, July 1.

Presiding at the annual meeting of the Indian Tea Association Mr. James Warren said that, in view of the uncertainty of the outlook when war broke out, they could congratulate themselves on the comparative speed with which the position had been cleared. Despite Russia's inability to take her usual share, the demand was able to deal with the large supply. The working classes had more money to spend, and the requirements of Government, specially for the Army, had been very considerable. Condemning Lord Crew's vetoing of the Labour Enticement Bill, he said that if anything in it had been prejudicial to coolies the Bill would not have been sponsored by the Indian Government. The Committee were continuing to press their claims and hoped to have better news for the industry next year.

A Steamer Torpedoed.

LONDON, July 1.

Twenty of the crew of the steamer 'Scottish Monarch' torpedoed yesterday morning sixty miles south of Queenstown, have been picked up and landed at Waterford. The 'Scottish Monarch,' a vessel of 7,500 tons, was proceeding to Manchester with a cargo of sugar. It is believed that the rest of the crew are safe.

Naval Affair on the Danube.

British Officer's Daring Feat.

LONDON, June 30.

The Distinguished Service Order has been conferred upon naval Lieut. Commander C. L. Kerr for the gallant affair on the Danube on April 21 and 22. With a British picket boat he reconnoitred Austrian monitors at night-time and torpedoed one under very heavy fire. The enterprise was boldly and skilfully conducted. Gunner, W. Long, who fired the torpedo, received a Distinguished Service Cross.

Miners' Dispute Settled.

LONDON, July 1.

The South Wales miners' dispute has been settled as a result of a visit to the diff. of the deputations from the Government headed by Mr. Henderson. The men will resume work to-day.

An Aviator Killed.

LONDON, July 1.

Flight Sub-Lieutenant L. Watson has been killed near Eastbourne. He started on a long distance flight. The villagers heard an explosion and the machine crashed to the ground.

FRANCE.

A Particularly Violent Battle.

LONDON, July 1.

PARIS.—The battle in Argonne is particularly violent. A communique reports the repulse of two further attacks. Another violent engagement at Metzeral completely checked the Germans who sustained important losses.

A Paris Statement.

LONDON, June 30.

PARIS.—The French have made further slight progress in the battle of Arras. The Germans developed a new attack on Metzeral at two this morning. This was easily defeated.

The Fighting in Lorrette and Souchez.
Advantage of the Heights.

LONDON, June 29.

A German account of the fighting in the neighbourhood of Lorrette and Souchez, published at New York, concludes:—The next defensive line is a long way in the rear. If the French gain all the hills, their artillery will sweep the plains ahead. That probably means loss of Lille and possibly the rolling up of all the German line." ("Pioneer's" special cable)

A Paris Communique.

LONDON, July 1.

PARIS.—A communique says:—After ceaseless bombardment for three days the Germans in Argonne attacked twice but were repulsed. They again attacked and succeeded in gaining footing in a section of the French lines near Bagatelle. Elsewhere they were thrown back after a violent fight. There were artillery duels on the banks of Yser and north of Arras. There is calm between Oise and Argonne.

RUSSIA.

Bombardment of Windau by the German Navy

LONDON, July 1.

PETROGRAD.—An official statement says.—A squadron of the German warships including the coast battle-ship, four light cruisers and several destroyers bombarded Windau and attempted landings.

These attempts were repulsed and an enemy destroyer was sunk by a mine.

Our destroyers engaged the enemy cruisers and destroyers protecting the operations against Windau from the north and forced them to retreat.

A Russian Communique

LONDON, July 1.

PETROGRAD.—It is officially announced that the enemy's offensive between the rivers Vepz and Bug on the front from Zimnice to Sokal continues. We repulsed the attacks on Bug and the Gnilalpa on Monday and Tuesday. Noticing that the enemy were crossing the Dniester near Halez we took the offensive and threw the enemy back capturing several hundred prisoners.

TELEGRAMS.

ITALY.

Ambassador Recalled.

LONDON, July 1.

The Italian press announces that the Ambassador has been recalled from Constantinople.

NORWAY.

Three Norwegian Vessels Sunk.

LONDON, July 1.

The German submarine "U 39" has sunk the Norwegian ship "Cambuskenneth" United States for Mersey, and the Norwegian barque "Coryra" both southward of Cork. The submarine took off eight of the former's crew, who were Germans. The rest have been landed.

The Norwegian steamer "Gjess" has been sunk by a submarine off Tyne.

MONTENEGRO.

Montenegrins Take Skutari.

LONDON, July 1.

ROME.—Montenegro has occupied Skutari and Alessio and has sent a note to the Powers explaining that she was compelled to do so by Austrian intrigues in Albania, the object of which was to prevent Montenegrin troops from going to the help of the Serbians, which they are now able to do.

GERMANY.

Talk of Peace Mischievous.
German Papers' Opinion.

LONDON, June 29.

AMSTERDAM.—The "Lokalanzeiger" states that the Army Command in Brandenburg has forbidden the manufacture of cotton goods.

Socialist papers in Cosnigsberg and Goerlitz have suppressed for reprinting the peace articles published in the "Voswaerts."

The semi-official "German Press" in the "German Press" affirms that Germany's enemies should ask for peace. This section of its press expects that Germany will be decided. Till then we must fight and remain united.

Drought Breaks.

LONDON, July 1.

AMSTERDAM.—The drought in Germany broken.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

War Telegram to the Viceroy.

SIMLA, July 1.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated the 30th June:—

Russians Retreating Behind the Bug.

A Russian communique of the 29th June says that the enemy reinforced by French German troops made most desperate attacks between the Dniester and the Gnilalpa to throw into confusion the Russian retirement, but failed after suffering enormous losses. The German report having repulsed the Russians across the Gnilalpa and say that further north the Russians without awaiting attack are retreating behind the Bug.

Advance of great German forces.

Of the fighting in Northern Galicia on the Polish frontier the Russians report advance of great enemy forces and repulse on the 27th June and on the 28th June several desperate German attacks in Tomaszow region. A German report says that under pressure of the Austro-German advance the Russians are beginning to evacuate the positions in Tarnow district and Lower San and the Austrians report that the Austro-Germans occupied Tomaszow within the Russian frontier. There is a lull in Neimen-Narow and the left bank of the Vistula fronts and in the Shavir region the Russians repulsed weak German attacks.

Artillery Active Round Souchez.

The French report artillery activity round Souchez and their recapture of some of the sunken road between Anoses and Ablain. At Bagatelle in Argonne there has been incessant fighting the enemy using air torpedoes and grenades.

In the Trentino Region.

The Italians report very vigorous artillery action in the Trentino and repeated Austrian attacks. In the Isonzo region persistent bad weather has rendered operations extremely difficult. Isolated Austrian attacks were repulsed.

Waste a National Danger.

Mr. Asquith speaking at Guildhall on the new war loan said:—"Every advantage which is given to a big capitalist is granted also in some degree to the smallest supporter of the country's credit and under such conditions the success of the loan is now absolutely secured. He urged economy upon all and said that the waste whether by individuals or communities was nothing short of national danger.

The Viceroy's Good Wishes.
To the Bengal Ambulance Corps.

SIMLA, July 1.

The following telegraphic correspondence is published for information:—

From H. E. the Viceroy to Colonel Nott, Commanding the Bengal Ambulance Corps.

[illegible]

ఇటీవల

అక్కిలీ రావు ఇటీవల రావడిని రప్పించుట.

అందఱు జూలై 1:- ఈ మాండ్లినీగ్రోవలో నన్న మా గాయనిని స్వదేశమునకు రప్పించితిమని ఇటీవల కళా ప్రకటించినది.

మాండ్లినీగ్రో

మాండ్లినీగ్రో వారి యుద్ధము.

అందఱు జూలై 1:- ఈ మాండ్లినీగ్రో వారు మాండ్లినీగ్రో అలెక్సింద్రాను పట్టుకొనిరి. మేము స్వయంగా వారికి సహాయముగా నేలను పంపకుండ నభ్యంతరము కలిగించుటకు అగ్నియవారి అల్పాయుధాల్గుటకు పన్నుటకు నలన మేమీ పట్టణములను పట్టుకొనవలసి వచ్చినది. ఇప్పుడు మేము మా నేలను పంపుటకు వీలు కలిగినదని మాండ్లినీగ్రో వారు మహారాష్ట్రములవారి కందరికీ తెలిసిరి.

నిర్వసి

మాండ్లినీగ్రో వారి నిర్వసి.

అందఱు జూలై 1:- అవ్వలనుడము. బ్రాండ్లినీగ్రో వారిని కాధియు నులుబట్టలను నేయనాడదని యాజ్ఞాపించిరి. తాళలాంబయిన పత్రక వ్రాసినది.

మరింతపత్రకలను గూడ నిలుపుచేయుట.

సంధిచేసికొనుట యుద్ధమునని వర్ణనలు పత్రకలో ప్రకటించిన వాస్తవమును మరల ప్రకటించినందులకు కొందఱు నిర్వసిగారు తిట్టపట్టణములలోని పాంథికవాదుల పత్రకములను గూడ నిలుపబడినది.

అగ్రాధికారపు జగ్గయ పత్రకలు సంధిమాచన చేసిన వారిని కసిరక తిట్టయ నెట్లు వ్రాసినది. జర్మనీ దేశపు క్రతువులే ముందు సంధికోరవలెను. అప్పుడు మనము మరల అను నిర్ణయించవలెను. అంతరక్షణగూడ పోరు జరిగి తీరవలెను. మరియను మనలో గృహకలహంబయింపడ నుడదు.

జర్మనీలో వర్షము కురియుట

అందఱు జూలై 1:- అవ్వలనుడము- జర్మనీలో వర్షము కురియుట వలన నవ్వలనుడము తగ్గినది.

లోరెట్టోపాదెజలలో యుద్ధము

అందఱు జూలై 2:- లోరెట్టోపాదెజలలో జరిగిన యుద్ధము జర్మనులెట్లు తెలిపినది. న్యాయాధ్యక్షుల పుడినది. మరల నేర్పరచబడినవైపుపక్షి చాలయారకుకత్తెనున్నది. ఈకొండలన్నటిని పరాసువాసుకొనినవో వాటిరంబులు ముందున్న మైదానము కాక్రమింపగలరు. అటుజరిగినవో తీవ్రమును జర్మనువైపుపక్షి వెనుకకు పోవుటయును

అందఱు ప్రభువును, ప్రభియు

అందఱుకి దయచేయుట

అందఱు జూలై 1:- వెల్లింగడప్రభువును ప్రభియును అందఱుకి దయచేసిరి. దీనివలన బాంబయినగర చాల సంకోచము కలుగుచున్నది. వీరిక్కడ కొద్దిగాలు ముక్తమే యుండును. కన్నకాలములో గన్నకును నిభ్యయు సాధారణ యుగ బాంబయిలో మకాముచేయను నా వెల్లింగ ప్రారంభమైన తరువాత బాంబులనేలేదు. వీరు మనము నా దిక్కువలన వచ్చిరి. ముందు గురువారము తరువాత, వెల్లింగ వీరిని అంగ్లేజుభారతీయు నైనికున్న వైద్యకాలము దీర్చింది, అదివారమునాడు నైనికుల బాంబుల గెలవెదరు.

బాంబయి రాజధాని.

నాదీక్షును గుండుట.

అందఱు జూలై 1:- ఇక్కడ అపరిమితముగ నన్ను నిలిపి, కడలివారును 80 దుక్కులు పడినవి. నామాండ్లినీగ్రో వారుగన కరిగెడికర్మములో నిలిపినది. వీరిని పట్టుకొని, పట్టుకొని, ఇదివరకు ఎండల కను తిరిగిపోయినది ప్రతివోటు తిరిగిడిగ నుండి

అన్ని జిల్లాలలోను అశుభముగ కర్మము కురిసినది. రయితులు విత్తములను చట్టుకొనుచున్నారు. వీరుసమర్థముగ నున్నది. విత్తములకును కేసులకుమేతకును కొడవలేదు. సింధుజరారులలో ధాన్యములకు కొద్దిగ పెరిగినది. తక్కినవోట్ల నిలుకడగనున్నది.

ప్రతి విజయదిన

కేసు జరుగుచుండుట.

బాంబాయి, జూలై 1:- 1915 సంవత్సరములో బాంబాయియందు ఊరక ప్రతిభేష తగులబడినది. కర్మము జరిగి కంపెనీకి విజయదిన కల్యాణజీవార్ధము, మణిమనాస్సీ, కేశవజీవీగజీ అనువాదవర్షము 1914లో తగులబడిపోయినది ఈప్రతిభేషముచేయించిరి. భీమాకంపెనీవారు రమారమి అయిదు లక్షలరూపాయలను చెల్లించిరి. ఈ విజయదిన సామ్య అపహరించినది చేసినట్లు ఫిర్యాదులు చెప్పుచున్నారు. భీమాకంపెనీవారు పుట్టికి 22లక్షరూపాయల వంతును చెల్లించిరి. దీనిలో వీరు పుట్టికి 3లక్ష రూపాయలవంతును అపహరించి తక్కిన దానిని మాత్రము అసలు ప్రతిబిమ్మవారికి చెల్లించిరి. 2000 చెల్లునాడ అగ్నివలనను, వీరివలనను నష్టము పోయినది. దీనికి భీమాకంపెనీవారు 10 వేల రూపాయలను చెల్లించగా వీరు 10000 రూపాయలను కాశీనిరట. వీరు చేసినతప్పును కమ్మిపుట్టుటకై తప్పులక్కలను చేసిరట. వీరి ఎన్నెన్నో పోలీసుకార్యాల చిఫ్ సేదన్న మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించుచున్నారు.

కలకత్తా

కెప్టెను చార్లసు గిల్లెయగారి మరణము.

కలకత్తా జూలై 1:- కెప్టెనుచార్లసు గిల్లెయ వి. ఎస్. ఎం. డి. గారు నిన్న కలకత్తా జనరలు ఆస్పత్రిలో చనిపోయిరి. వీరు ఆరవసంవత్సరములనుండి, ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేయుటలో ఆరోగ్యమును పరిక్షించు అధికారిగ పనిచేయుచుండిరి. వైబాస్సా, ఖూరీ, దినాజపూర్, సీరంపుర, సంబలపురములలో వీరు నివిలసరసగకూడ కొంతకాలము పనిచేసిరి. వైరాలమిడ దండెత్తివచ్చుట, వీరు రావులపిండిలో వైద్యకాలముందు పనిచేసిరి. వీరిని నిన్న మిలిటరీగౌరవముతో భవానీపురమున్న స్థానములో పాలివెట్టిరి.

లాహోరు

లాహోరు కుట్రకేసు

పరాక డబ్బుకొనబడుట.

లాహోరు జూలై 1:- లాహోరు కుట్రకేసులో పరాకేసుని డబ్బుకొని ఒకటి రెండు గోజుల క్రిందట చేపి యార్జనము జిల్లాలలో నొక గ్రామమునకు పట్టుకొనబడెను. ఇదిని డబ్బుకొనవారికి 2 వేల రూపాయల బహుమతి చేయబడనని దొంతనమునాడు ప్రకటించిరి.

దేగావోరు ప్రభుత్వ కేసు

లాహోరు జూలై 2:- దేగావోరు బండిపోటు కేసును రాగోవిందరాయగారు విచారించిరి. ప్రస్తుతము రెండుగురు మద్రాసులు విచారించబడిరి. రెండుగురు పరాకేసునారు. ఒకడు కొట్లో చనిపోయెను. ఈబండిపోటు ఫిరకరి అంగ్లేజు లేడిరాత్రి జరిగినది. పాతికమంది హిందువుల ఇండ్లకు, కాలుగుదుకాణములకు దోచుకొనబడినది 30 వేల రూపాయల అసి దోచుకొని పోయినట్లు ఫిర్యాదులు చెప్పుచున్నారు. అస్తిని దొంగలు లాటెల పంపేసికొనిపోయిరి వీరు జమాఖర్చు పుస్తకములను కూడ వాశము చేసిరి హిందువులు దొంగలకులంచ మిచ్చుటకు గ్రామాధికారి చ్యారామట్టాడిరి. అంగ్లేయులు దేశమును కదిలివెట్టి వెళ్లినందు జుమ్నాలు కచ్చిరనియు కుట్రకారలు సమాధానము చెప్పి ప్రాంతపులను దోచుకొనక మానమనిరి. దొంగలు ఎవరిని కొట్టలేదు. మేజిస్ట్రేటు గారు తీర్పులో డబ్బువాసిరి. బండిపోటుబిగినట్లు మరునాడు తెలిసినది కానిఅయిదుగోజులకుగాని కదినెక్కర్త రక్కడ వెళ్లి మాడలేదు. వీరిని అసాయంకాలమే వెల్లింగయి నెలవరకు తిరిగిమాడలేదు. మెదటి రోజుల్లో 80 గురు మద్రాసులు పేర్లు ఉడవా రించబడినవి. కాని 20 లాటెలమిడ అస్తిని చేసికొని పోయిన ఒక ఇల్లయినను కోధింపబడలేదు. గ్రామాధికారి మద్రాసులో చాలమందిని గుర్తించెను. పుచ్చపుత్తకలై వెన్నెల కాయచుండెను. దొంగలు సుఖముగ గుర్తించుచున్నను ఇదవత్తుల సాత్త్యమును బాగా చూచితిని. 42 మద్రాసులు

నేరము చేసినటు ప్రోయచ్చుది. నా వాళ్లను ముప్పదేసి కొగడా వెల్లిలన దేడ్ల మెదలు 7 సంవత్సరముల చున్నాను.

అలహాబాదు

ఒక రిజర్వు ఆఫీసరు

రిజర్వుయన చనిపోవుట.

అలహాబాదు జూలై 1:- రెండవ లెఫ్టినెంటు ఏ. సి. కార్లనేగారికి చాలదెబ్బలు కలిగినట్లినగుట తెలిశజేయబడినది. కాని వారావాడే చనిపోయిరి. వీరు రిజర్వు ఆఫీసరు పదవిలో ఏప్రిల్ నెలారంభమున ప్రవేశించిరి.

సిన్ధూ

బాస్సో జరిగిన దారుణము.

సిన్ధూలో దొంతనమువారిటుల్ల ప్రకటించిరి:- మతావేము వలననే బాస్సోలో జరిగిన దారుణము జరిగినట్లు కనబడుచున్నది. ఈమాతమును ఉత్తహిందూస్థాన వాస్తవ్యులగునిద్దరుమహాత్ముడు సోదరులకును జనపబడినవి. వీరిలో నే నెలవుముగియగ నేరచ్చిపయలం చేసి. ఇతరులకుగూడనిందులో ను: సంధమున్నట్లుమానిండుట కాధారములేదు. తీ. నముగా గాయములు కలిగిట్లు తెలుపబడిన రెండవ లెఫ్టినెంటు ఏ. సి. కార్లనే వి. ఏ. ఆర్. గారు ఆరోజుననే చనిపోయిరి. ఈయన రిజర్వు గుర్రపుదళములోని వారు. ఏప్రిలునెల కడపకు నీయన నిలవ నైసి కోద్యోగులలో చేరిరి.

నేటి యుద్ధవార్తలు

రాజప్రతినిధికినచ్చిన తంతివార్త

హిందూదేశపు కార్యదృష్ట పుట్టుట.

సిన్ధూ జూలై 1:- బాను 29-వ తేదీ రష్యన్ వారి ప్రకటించుచున్నారు:- సిన్ధూ దిక్కిన, నాలిపోతును మధ్య వెనుకకు మరలుచున్న రష్యన్ సేనను చెల్లాచెదురు చేయుమని జర్మనులుక్రొత్త సేనలతోనొనివచ్చి ఆహ్వానించిరికా జయప్రదముకాదేదు. వారికి చాలనష్టము కలిగింది. జర్మనిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:- రష్యన్ సేనను నాలిపోవలెభాగమునకు నెట్టినిమి.

ఉత్తర భాగమున రష్యన్ వారు ఎదిరించకుండ బరుని వెనుకకు మరలుచున్నారు.

బోలండు సహాయులలో నెటియో ఉత్తర భాగమునందు, జరుగుచున్న యుద్ధమునుకురించి రష్యన్ వాట్లు తెలియజేయుచున్నారు:- చాలమంది క్రతునైనికులు, ముడకుక్రొత్త సేన, వచ్చుచున్నారు. బానుమతో ప్రాంతములందు బాను 27,28-వ తేదీలందు జర్మనీనా రెరించినప్పుడు వెనుకకు నెట్టినిమి. జర్మనిట్లు తెలియజేయుచున్నారు.- అస్త్రియా జర్మను సేనలు ముందువకుచ్చుచుండుటవలన, రష్యన్ వారు బాస్సో జిల్లాలోని స్థానులను పానునది దిగువభాగమున-ధరి స్థానములనునది నెట్టివావులున్నుగ రష్యన్ వాట్లు సహాయులలోనిబానుమతోపుట్టణమును, బాస్సోనిట్లు అస్త్రియా వారు చెప్పుచున్నారు. ఏమెన నెర్వ్యా ప్రాంతమునందు:- విన్ను బాస్సో ఎవరు కర్మగొనను యుద్ధము జరుగుటలేదు. మరలి ప్రాంతములందు జర్మనులు బహింసముగ నెదిరించినప్పుడు, రష్యన్ వారు వెనుకకు నెట్టిరి.

సామెజుకు చుట్టూ ఫింగరుల యుద్ధము కరువుచున్నట్లును అగ్నియను ఎనోకనుల వచ్చు కొంత బాటును డబ్బుకొని డబ్బును పరాసువాలు చెప్పుచున్నారు. అగ్నియాలోని బాగటల్లి కర్మయెడ తెగకుండ యుద్ధము జరుగుచున్నది, క్రతువులు గా లిలో బాస్సోలోను ప్రయోగించిరి

క్రెంజ్ నోవో తీవ్రమైన ఫింగరుల యుద్ధము జరుగుచున్నది ఇటీవలను తెలుపుచున్నారు. అస్త్రియా వారు పథేపనే యెదిరించుచున్నారు. ఇంగ్లీష్ ప్రాంతముందు కర్మము కరియుటచే నేమియుచే ముటకు వీలులేకుండ నున్నది.

బంగ్లాళా ఆంబులెన్సు సంగ్రహము.

రాజప్రతినిధికినచ్చిన తంతివార్త.

సిన్ధూ జూలై 1:- రాజప్రతినిధికినచ్చిన బంగ్లాళా ఆంబులెన్సు కొరకు వాయుసలగు కర్మమునాటు గా, కిల్లు తంతివార్తను పంపుచున్నారు:- బాస్సోలో ఫింగరుల యుద్ధము కరువుచున్నది సాగుగాక దాని ఆక్రమించుచున్నాను మీ రెగ్లెయో ఉపకారముచేయమనియు సామర్థ్యగతులయిన సామర్థ్యము. నా సమర్థమునాటు కలుగజేయుదనికొరుచున్నాను. దానికి కర్మలాసాటు బాట్లు సమాధానమున పంపించిరి. మీరు, కర్మగొనించు ప్రెజెంటా గౌరవముగ నెరుచున్నాము. సంఘముచకుమునకు స్వయముగన నేమియ వందనము లొందించుచున్నాను. మీసమర్థమును నిలుకడెట్లుటకు మేమందరలు ప్రకటించుచుము.

J

II

IV

జీర్ణ రహాయనము:— ఈమాత్రలను గ
వలన అన్నము పచనమగును. జీర్ణశోశవ
పరి రసస్నానము క్రమముగ గలుగును.
ము పూనును. 25మాత్రల డబ్బి
అమృతాంజనం డిపోరీ తంబు

V

తిరువూరు తాలూకా కిరణముల సంఘము.

అయ్య,

1915 సం. జూలై 20 వ తారీఖున కృష్ణాజిల్లా తిరువూరు గ్రామములో కొంతమంది సభ్యులుగా కూడి మహాగ్రామీణుల అభివృద్ధి గ్రామ కరణముగా మహారాజు శివరామయ్యగారి ఆధిపత్యము క్రింద నొక సభి గావించ బడింది సభకు సభాపతి నీ దివక తిరువూరు గావించ బడింది.

(1) ఈ సభకు తీర్మానము వ్యతిరేకము మొదలగు సంఘములను గురించి మద్రాసు శాసన నిర్మాణ కమిషన్ కమిషన్ల కొందరు ఇదివరలో ప్రకటించిన ఆంశములను అందులకు రాబడిన సర్కారులు ప్రతిస్పందించుట కిట్టివను వ్రాయించి అంగీకరించి సంతకములు చేయించి వీనాలాపములతో ఆర్జీలు పంపుట. (2) ప్రయిని యుద్ధవారిం చ బడిన పిటి యను కేసులను పీఠు వెంబడిని గవర్నరు మెంటువారికి పంపించుట మొదలగు సంశయాలను గురించి ఇదివరకు చాలా కాలము నుంచి కరణముల అధిష్టికారిగారు పాటుపడుచున్న కృష్ణాజిల్లా ఫీచరు తాలూకా మోగల్లు ఖానువు కరణం అయ్యగారి తిరుపతిరాజుగారి యీ కార్యము ఫలవంతమయ్యెదనని యిం దువిషయమి అన్న పనులను నీ తాలూకా కరణముల సంఘము తిరువున సహాయము చేయుటకు యేర్పరచు కొనుట. (3) ఈ తాలూకాలో విద్య చేతను చేసే కుటుంబానికి కరణ గురువారికి కరణముల కరణముల మహాగ్రామీణుల కరణముల గావించి యీ సంఘము తిరువున కార్యదర్శిగా నుండుటకు కోరుట. (4) విన్నపము పరగణాలో విన్నపము కరణం మహారాజుగారి గ్రామరాజులకు సారాధన గావించి (2) విన్నపము కరణం తిరువూరు సహాయముగావించి బాట్రాయ పరగణాలో బాట్రాయ వెంకట సుబ్బారాయుడుగారు (2) కుండుముక్కుల వెంకట్రావుగారిని తిరువూరు పరగణాలో ఊటుకూరు వెంకట గోపాలరావుగారు (2) మునుగల్గి కరణం ఊటుకూరు శేషగి. రావుగారిని గంపల గూడెం పరగణాలో అల్లసాని కరణం గారు ఊటుకూరు నరిసింహ రావుగారిని 2 గొల్లపూడి బ్రహ్మరాజు అగ్రీసరు ఊటుకూరు హుంబయ్యగారిని యీ సంఘముకు మెంబరు గా నుండుటకు కోరుట. (5) ప్రస్తుతం విశాఖాంధ్రము జరుగుచున్న మహాసంగ్రామముందు మనకన్ని విధముల మేలుకలుగ చేయుమందు శ్రీ పంచమ జాతి చక్రవర్తిగారికి జరుము కలుగుటకు గాని యీ సంఘమువారు సహాయము గూర్చి ప్రార్థన చేయుచున్నాను. ఈ తిరువూరు లందరిచే నామోదింప బడినవి. ఇందువలన మే మెగల్లకరణం అయ్యగారి తిరుపతి రాజుగారిని కరణములను చదువబడి భగవత్పూజలతోడను, జయజయధ్వనితోడను సభ ముగింపుట చేబడినది.

దేవప్రసాద కేశవరావు.

కార్యదర్శి.

VI

పుస్తక భాండాగారములు

కార్యదర్శి.

వారం పరిపాలకుడు, శ్రీమోఖిలా నకువుల కార్యములను వాడుక, కార్య కార్యదర్శియొక్క కార్యములను భాండా గారములను చదువట కార్య కార్యము లుండునట్లును కనుక ఆతని కార్యములను చదువట అట్టి కార్యదర్శియొక్క వరస గలదు. ఆతని కార్యములను చదువట నిజమును కరణములను చదువట కాని ముంగిలయై మహాగ్రామీణులకు బహుశా నష్టమును, దోడ్పాటు కార్యదర్శికి నష్టమును కలుగజేయుచున్నది. అందుచేత పుస్తకములను సంరక్షించుట కరణములకు సహాయము చేయవలసియున్నది. అందుచేత పుస్తకములను చదువట కరణములకు సహాయము చేయవలసియున్నది. అందుచేత పుస్తకములను చదువట కరణములకు సహాయము చేయవలసియున్నది.

చుండకలేదు. ఇవియే ముఖ్యములు. భాండా గారములలో పుస్తకములను సంరక్షించుట కొకటి చెందు మారు పరిష్కారముగా నీ మహాకార్యదర్శియొక్క చందా లను గ్రహించుట కనుబడిగా చేయుచుంటేనే కార్యదర్శి నుడువ గలడు. అవసరమైన పుస్తకములను వార్తాపత్రికలను క్రమంగా దెప్పించుచుంటేనే కార్యదర్శియనుగలడు. ఏకాగ్ర దర్శియైన 50 రూపములకు మించినధనమును దగ్గరనుంచు కొనుటలేదని చెప్పగలడా? అదిదేకోకావలెయై 100 రూపములకు మించినధనమునుంచుకొని కార్యనిర్వాహక సంఘమున కిష్టమున్నచోట నుంచితినని చెప్పగలడా? లేకలను గ్రామ ముగ వ్రాయుచున్నానని చెబుగలడా. వార్తా పత్రికలను చూచుటకై యిడిగినవారికి గ్రామముగ నందరీయు చుంటినని యెగలడా?

కార్యదర్శియారా! మీలో నెవరైనా మైత్రుత్వము కలదియై నన్ను దిగివో జవాబుచెప్పటకు సిద్ధముగ నున్నాను. ఇంతయే! వారక ప్రదేశములోని ఘనమైన భాండా గారమున పరిశోధన చేయలేదని చెప్పినచో దానికి మీరేమి యుత్తరమిత్తు? నెలనండి నేననుకులేదని చెప్పటచే నేమి శలవిత్తు? చందాదారు దొకడు తరగతి మార్చగా నద్దానిని క్రమంగా లేకలనుకున్నా. కేర్వలేదనుచో నేమి జవాబు నొసంగుదురు?

భాండాగారాధిపతియారా! యధార్థవాద్యారా! మీరు పత్రికా ముఖమున వెల్లడించినది విధ్య యని చెప్పిన కార్యదర్శి సాహసంపగలడా? భయపడకుడు, నిజమును వెల్లడింపు. విధిలేక కేర్వలేదు అనుసామ్య మనలం బింపకుడు, యధారాజా తథాప్రజామయి కార్యదర్శిగారే ఇట్టితప్పుల నొసరించుచో మనమేల యెసరింపరాదని చందా దారులు పుస్తకములను గ్రహించు నియ్యకు మోమాటములు బయలుదేరును, కొందరు పుస్తకముల నెగ బెట్టుదురు. ఆ పుస్తకములను, నురల చెందుసంవత్సరములైనను దిష్కరేదు

విద్యాభిమానులారా! భావభిక్తికి మూలసాధనము లగు భాండాగారములందు దిట్టి క్రమమార్గములు లేకపోవుట దుష్ఫలింపజేసి నిమ్నజాతుల నుద్ధరించుటకు భాండాగారముల వృద్ధిచెందుటకు మాజిమ్మలారితరుల సహాయం గింపుటకు! సంచార కార్యదర్శి లెట్లు దొంగకుదురు?

అక్కలారా! ఈ కార్యదర్శి 30,000,000 రూపముల విరాళము నిచ్చి లేకలను సాధారణముగా వారే తయారుజేయుదురు. మూలధనమును బ్యాంకులలో బెట్టిట్లు గానము. పోనిండు ధనవంతయు కార్యదర్శిదగ్గరను, కోకాధి పతిదగ్గరను యుండనిండు ప్రతిసంవత్సరమును మిగిలేదిధనమును వీరేమి చేయుచున్నట్లు? మూలధనములో శేషమున్నారా? భాండాగారాధిష్టికారి వినియోగించుచున్నారా? కట్టి పామును కొందుమందురు. పుస్తకములం గొందుమందురు. ఇది యుంకాక గ్రంథంబులు గొం, ఉండిన, గొం అనియు, గొం ఉండిన గొం అనుచు, లేకయే యుండిన 20,00,000 అనుచు, లేదని పత్రిక లున్నట్లును సంవత్సరవర్యల ప్రాయము చున్నాను. ఇట్లు ప్రాయంబులయే ఈ వార్తలన్నియు సత్యముని గ్రంథ భాండాగార సభవారుగూడ గ్రంథాలను చూడ్రలో ప్రకటించుచున్నాను. ఇట్టివ్యాపారము? గ్రంథాలను సభవారుగూడ దీనిలో సత్త మెంతయు విచారింపక ప్రకటించుట చింతనీయము సంచార కార్యదర్శియగు నుండి ఏమి ప్రయోజనము? ఇట్టివ్యాపారము లుండుటయేనా? ఇక నైన మఱల సంచార కార్యదర్శిని నుమింపబడిన. అయ్యోకి వెంకటరమణయ్యగారు వీనినంతయు చక్కగ పరీక్షించి ఈమారు ప్రకటించ బోవు గ్రంథాలను చరిత్రలో ఇటువంటిలోట్లు లేక ప్రయ రించుదురని నమ్ముచున్నాను.

భాండాగార ధనముతో దెప్పించు పత్రికలలో మంచి దానిని విడుచుటలే! ఉన్న పత్రికలను గ్రామముగ దెప్పింప కుండుట నేమి కారణము చెబుగలదు? అయ్యో, ఇది యధార్థములుగాకనియెదరా? అనగలరా! అలైనచో దృఢభయములకు నేనున్నాను అంటే!

ఒక భాండాగారసభ్యుడు.

ఈ యుత్తరమున గవరమబడిన లోపము లన్ని భాం డాగారములయెడలను కలసి చెప్పరాదు. కాని మనమున్నా మాముచే, నేదో కార్యము ప్రారంభించుటయు అంగీకరించుచు చక్కగా జేసి దానిని నడపించుటకు వచ్చునట్టికి సత్త చేత లోపమును చూరనిచ్చుటయు సంభవించుచున్నదనట కొంతకఠినమైనది. కార్యమును కొనవరకు క్రమము తప్పక నిర్వహించు భాగ్యము మన కింకను పట్టుపడువలసియున్నది. కాననలోపము లెట్లనించు నెవరెవరు? నిజమే మొదలునే దిట్ట అనలు ఉపక్రమమును విధము చేయకుండుటకు సత్వరము ఆంధ్రభాండాగారసంఘమువారు బాగ్రత్తపడుదురని నమ్ముచున్నాను. సంపాదకుడు.

ఒక బాల్యవివాహపు ిధ.

(శ్రీ స్వామి జి.ఎస్.బి. సరస్వతి గార్లు రచనగరం)

ఆంధ్రమహాజనాంగములో ముఖ్యముగా బహు వైశ్య జాతులలో గొందరు బాల్యవివాహమే వర్తమునకు ముఖ్య ధారమని దనుకారణములనుబాటును ఆట్టివి గాని నిగ్రహించుచున్నాను. మరొకందరు వైవాహికలను సవర్ణములను బాటును విశేషాద్వాహ ర జ్యల వివాహములే సంఘాభివృద్ధికి ముఖ్య కారణములని వాదించుచున్నాను. ఇట్టి యిరు తెగలవారిలోగల లోపాలాపములను విచారించి యదిగ్రాస్త్రీయ మదిగ్రాస్త్రీయమని వ్యాయస్థాప జేయు బుద్ధి మంతులలో నొకడను కాకపోయినను, నా స్వాభవమును బట్టియు, పెక్కునవనాగరక్షలచేతను, సంఘాద్ధా కులచేతను నిగదిన యీ యిరువదర శతాబ్దముందు సహాయ ఘోర రాక్షసకృత్యమును మఱకేయు, బాల్యవివాహములకు దుష్ఫలముల కాకరముగ, నిజమైన యాక్రిందికథ గన్నులార జానుటనుబట్టియు మొదటిది వాసికరమని దొచుచున్నది.

ఇక కథను విచారించెము:— మా గ్రామ సమాజమున నొకపల్లెలో కొన్ని సంవత్సరములక్రిత మొక యగ్రజన్ముని యింటిలో వహువరుల యనుమతిమీదగాక, దలిదండ్రుల యిష్టముచొప్పున నొకవివాహము జరిగెను. ఆవిడ యొక్క వయస్సు రాలె నవదశ తనపెనిమిటితో సంసాముఖ మనుభవించుటకు జననీజనకులచే న త్రవారింటికింపబడెను. ఆయన, నాయిల్లు! నాభర్త! చుట్టులను మృత్యులకుండున ననజాచి యానాన గాపురముజే నదని కొండంతయాశతో గృహము ప్రవేశించెను. అచట పెనిమిటిగాధ ఒక నతిదు వార కాంత గృహముల చుట్టుని చేయుచు వారలప్రాప్తాచుమే పత్రివతయు వివాహమాడినదియు, తనకర్మాగ్నియునగు నా దినము చావమోచుచుండెను. పతిసుఖమనన నా వార్యమై మృత్యుప్రస్థాని నీలై యుండెను.

కేయల నామెపడుబాధ లనుభవించు: రులకు వెలియ నేరవు. ఇట్టిస్థితిలో తనభర్తవద్ద ఒకదినము జేపముజేయుట యొక ముగమనినోపగా, అయ్య సంవత్సరములక్రిత మొకమాయరోగమును కల్పనజేసికొని తిరుప్రస్థానింటికి పయనమొసోయెను. ఆమెకుగల మనోవ్యాధులచే నా మాయ రోగము యధార్థరోగముగ నె రరిమించెను. ఇట్టియితిమందైన భర్తవచ్చి మందలించెనందుమా! అది కలలోనివార్త యయ్యెను. ఆహ! యిట్టి భర్తను కట్టుకొని కాపురముజేయు స్త్రీ ప్రహ్వచారిణియై యుండినను గొంత మేలుగానుండును. ఎట్లెట్ల యాపతివత దివక మేని గొంచెముకొంచెముగా రోగివిముక్త యగుచువచ్చెను. పూర్వస్వప్రకట మరొకవిదినము లండగ నె భర్త యామెపాలిటి మెఘభూతమై, పిల్ల కన్పడినను ముఖ ధడినకు ఆ త్రవారింట్ల నె యుండ వలయు నను మూఢాభిప్రాయము పుట్టినింటివారి కుండుటచే, వారియనుమతిని బడసి మృతప్రాయుడై భార్యకాలు నేనులు కట్టి శకటముపైండికొని భూలోకనరకమందగు తియింటికి నిష్పాదము విడ దీసికొ వెల్లెను. ఇక నామెభవిష్యత్తును గూర్చి విచారించిన కొలది మనదుఃఖము పెంపొందుచుండును.

అయ్యలారా! మత్స్యీకు సహోదరులారా! సంఘాభిమానులారా! అల్పాశ్రయులారా! యిట్టి రాక్షసులను వ్యాఘ్రముఖమునుండి తొలగించు మహాయుధ కనిపెట్టలేరా? రవంతయైనను వారిదోషములేక నిర్ణేతుకముగా నెబడిని యీ యాధదయండి తప్పించు నుపాయము వెదకలేరా? సాధారణముగా మనమందఱు తోబుట్టువులు గలవారమే. నేను ఈ కన్యము ఒకరికి సంభవించిన కేపు మరొకరికి సంభవించును. శ్రీయు క్తనయస్సురాలై నవదశ తనభర్తను వంచు స్వాతంత్ర్యముగలిగి యుండిన ిట్టియనర్థములు గలుగజేపుదా! గాన, సంఘాభిమానులందరు నేక మనస్సుతో తనసమాముగల యతిబాల్యవివాహము మొదలైన దురాచారములను రూపు మాపుటకై కంకణముకట్టుకొని, మనయాశ్రయమే బ్రతుకుగా గల యాముగ్ధ బాలికలకు తగిన స్వాతంత్ర్యముచ్చ రాని లెట్లుటకై ప్రయత్నము చేయ బోర్తియున్నాము. శ్రీ షాధాయాంపునరుద్వాహాజేస్తా శివగోభధంతధా కలాపంధనకర్మితా భాగ్యభాయాం కయండంబ అను శ్లోకమును పరిపాటించక “బహ్మిదగంతి పరి చారణియానే” యను మొదలుగాగల ఛాందోగ్యవనిమ ద్ధాధను అనుసరించుచు సుమస్తము మిచేతిగా నున్నది. “నావ్య బుట్టిన కూనతోనే నాలోచించ కలయునా?” యని మనస్సున నెంచక మీరు చేయబూను కార్యఫలిత మనుభవించు వారు వారలేగనుక దయాద్రిహ్యవర్తములయ గొంచెము వారియను మతిమీదనే కార్య ముద్యోగింపుడు.

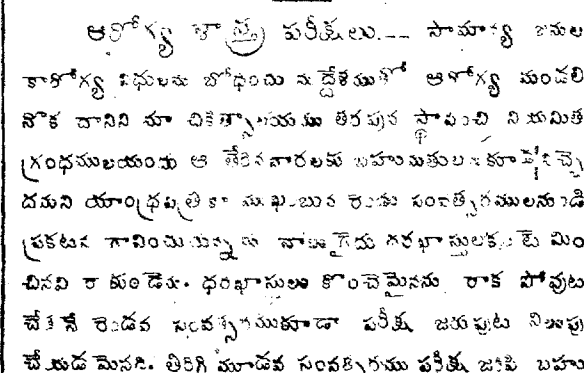

IV

అను పేరికమునకు గొట్టు మనకు క్రిందిగా
అద్దము ఒక మనముగఁజేయుమను మాయమగు
శ్రుతుల ఒక సమీపమున వచ్చుచున్నది తెలిసికొనిన

అ. సీతారామయ్య.

రిజిస్టరు

మ చి లో ప త్త నా ము.

కోపలై హనుమంత గావు, ఎ.వి., బి.ఎల్.

ఆధ్యాత్మము.

